

ÉLETTÜNK

XLIX. évf. 2. szám (49. Jg. Nr. 2.)

Az európai magyar katolikusok lapja

2017. február

MÁRIA, AZ ELESettek VIGASZTALÓJA

A Szentszék december 15-én tette közzé a pápai dokumentumot, melyet a február 11-én esedékes betegek 25. világnapja alkalmából írt Ferenc pápa szeplőtelen fogantatás ünnepén keltezte.

A betegek világnapját Szent II. János Pál pápa hívta életre 1992-ben, és a rá következő évben február 11-én rendezték meg először Lourdes-ban. A világnap jó alkalom arra, hogy jobban odafigyeljünk a betegek és a szenvedők helyzetére. Az őket ápoló családtagok, egészségügyi dolgozók és önkéntesek pedig hálat adjanak az Úrnak tőle kapott hivatásukért, mely a beteg testvérek gondozására irányul. Az imádság, a szentmise, a betegek kenete, illetve a Lourdes-ban megrendezett bioetikai, teológiai és lelkipásztori konferenciák mind fontos segítséget adnak ehhez a nemes szolgálathoz.

Ahogy Szent Bernadett szemlélte a maga alázatos egyszerűségében a Szűzanyát, akire Mária tisztelettel tekintett, úgy mi is emberként kezeljük a betegeket – írja üzenetében a pápa. Még a legsúlyosabb fogyatékkal élő betegeknek is megvan a maguk elidegeníthetetlen méltósága és életfeladata, soha nem válnak pusztá tárgyakká, hiába tűnhet úgy, hogy passzívak, a valóság más.

Mária megajándékozta Bernadettet a betegek szeretetteljes szolgálatának hivatásával. Kérjük a Szeplőtelen kegyelmét, hogy mindig úgy viszonyuljunk a betegekhez, mint személyekhez, akik bár a legegyszerűbb dolgokban is segítségre szorulnak, de olyan ajándékot hordoznak magukban, amit megoszthatnak másokkal. Mária, az elesettek vigasztalójának tekintete megvilágítja az Egyház arcát a rászorulókkal és a szenvedőkkel való mindennapos szolgálatában. Jézus szolidáris volt velünk, ezáltal Isten mindenható irgalmát közvetítette az embernek. Ez életünknek főleg azon pillanataiban mutatkozik meg, amikor törékenyek, sebzettek, megaláztatottak, kizsácoltak és szenvedők vagyunk. Ő a remény erejét ülteti el szívünkbe, mely fölemel és támogat minket.

A betegek világnapja jó alkalom arra, hogy megújult lendülettel járjunk hozzá az élet, az egészség és a környezet tisztességének kultúrájához. Ahhoz, hogy küzdjünk a személyek integritásának és méltóságának tiszteletben tartásáért, a bioetikai kérdésekben helyes álláspontot képviselve, a leggyengébbek és a környezet védelmében. A pápa imáiról és bátortásáról biztosítja az orvosokat, az ápolókat, az önkénteseket, a női és férfi szervezeteket, akik a betegeket és a gyengékedőket szolgálják. Hasonlóképpen támogatja az egyházi és polgári intézményeket és a családokat, akik szeretettel gondozzák beteg tagjaikat. Legyenek mindig Isten szeretetének örömteli jelei. Kövessék Istenes Szent János és Lellisi Szent Kamill, az kórházak és egészségügyi dolgozók védőszentjeinek példáját, illetve Szent Kalkuttai Teréz anyát, Isten gyengédségének misszionáriusát. □

Szent Skolasztika
Ünnepe: február 10.

Skolasztika Szent Benedeknek, a nyugati szerzetesség atyjának, Európa fővédőszentjének nővére volt.

A testvérek Nursiából, a Szabin-hegyvidék egyik városából származtak, jómódú szülők gyermekei voltak. Benedek a tanulmányainak, majd a szerzetesi életnek szentelte magát, és így megtalálta a maga választását kora problémáira, Skolasztika pedig teljesen a felebaráti szeretet gyakorlásának élt az öregek és a betegek szolgálatában.

Amikor Benedek Montecassinón öszszegyűjtötte közösségét és megalapította kolostorát, oda is követte, hogy közelében lehessen. Későbbi hagyomány szerint Skolasztika először Subiaco mellett a Rocabotte-kolostorban élt, később Piumarolában, Montecassino közelében. Évente egyszer találkozott a két testvér, hogy lelki társalgást folytassanak. Utolsó találkozásuk egy hirtelen támadt zivatar következtében – Gergely pápa elbeszélése szerint – Skolasztika imádságának eredményeképpen nyúlt meglehetősen hosszúra.

Nagy Szent Gergely pápa elbeszéléséből magunk elé képzelhetjük, hogyan játszódtott le az a bizonyos utolsó találkozás Skolasztika és Benedek között.

Skolasztikát halálsejtelmek töltötték el, de Benedeknek nem szólt róluk. Csak könyörögve kérte: „Ne távozz el tőlem, ha beáll az éjszaka. Beszéljessünk hajnalhasadásig a mennyei örömeinkről!”

Benedek elcsodálkozott: „Hogyan beszélhetsz így, nővérem? Teljességgel lehetetlen, hogy az éjszakát a kolostoron kívül töltsd!”

Skolasztika nem válaszolt. Úgysem tudta volna bátyját rávenni, hogy ne tartsa meg a regulát. Ezért Istenhez fordult könyörgő imádságával. Arcát tenyerébe rejtette, fejét az asztalra hajtotta. Amikor ismét föltekintett, az ég elsötétült. Felhőszakadásszerű eső zúdult alá, mennydörgések reszkettették meg a levegőt; senki sem kockáztathatta meg, hogy kimerészkedjék az ítéletidőbe.

Benedek méltatlankodva ugrott fel: „Nővérem, mit műveltél?” Skolasztika mosolyogva vont a helyére: „Látod, amikor téged kértelek, nem hallgattál meg. Most Istenhez imádkoztam, és ő rögtön meghallgatott. Most meg tudod tenni!”
(Szentek élete)

TESTI ÉS LELKI GYÓGYULÁS

Írta: Bánk József érsek

Ma örömtűzek gyűlnak Lourdes kis városában! Ma a katolikus világ szeme a lourdes-i bazilika felé tekint. Ma a betegek ezrei bizalommal zárandokolnak a szent helyre. Ma a katolikus milliók hálatelt lélekkel főhászkodnak a Szűzanyához.

Mit ünnepelünk a mai napon? Miért van e templom hívőseréggel tele? E napon, 1858. február 11-én egy egyszerű pásztorleányka, Soubirous Bernadette, egy kőbarlangban csodás szépségű nőt pillantott meg, kezében olvasóval, és kérte, ismét jöjjön ki hozzá. Február 25-én felszólította, hogy igyon a forrásból és mossa meg arcát. – De nem volt ott forrás, csak sáros víz. Hosszas ellenkezés után ivott belőle és arcát megmosta. Ettől kezdve a forrás a mai napig buzog... – A csodás jelenés 18-szor ismétlődött meg. – Március 25-én Bernadette kíváncsian érdeklődött a csodás nő neve után. A látomás ezt mondta magáról: „Én vagyok a szeplőtelen fogantatás”.

A Szűzanya volt az, aki 18-szor jelent meg Bernadette-nek. Hosszú vizsgálat után bebizonyosodott, hogy Bernadette-nek igaza van. S ettől kezdve a lourdes-i barlangnál híres város fejlődött. Így lett Lourdes az ég és föld ölelkezése. A természet és természetfeletti találkozás. A csodás gyógyulások színhelye.

Miért zárandokolnak az emberek ezrei ma is Lourdes-ba? Kettős céllal: testi gyógyulást keresnek és lelki gyógyulás után epednek.

A testi gyógyulás keresése. A betegség a bölcsőtől a sírig ott settenkedik mellettünk. A betegek világszövetségébe mindenki beletartozik. Akarva – nem akarva... Háromféle ember van: aki már volt beteg, aki most beteg és aki majd lesz beteg. Ez olyan örökség, amelyet mindenkinek viselnie kell!... Az emberi természet húzódozik, irtózik, fázik a betegségtől. Orvoshoz, kórházakba, klinikákba megyünk. Szeretnénk meggyógyulni... Ezért a beteg ember bizalommal tekint Lourdes felé. Minden évben nagy hívőserég zárandokol Lourdes-ba. Viszik magukkal betegeiket. Minden évben a bazilika évkönyvei és a felvett orvosi jegyzőkönyvek csodás gyógyulásokat regisztrálnak. Nem mindegyik az Egyház által kétségtelenül megerősített csoda.

Mi az összefüggés e csodás gyógyulások és a szeplőtelen fogantatás között? A betegség, a szenvedés természetünk törvénye. Visszamegy az első bűnre, amely Ádámól ered. A hibás természetet örököljük tőle. A testi szenvedés mély, fájdalmas seb marad mindig... A szeplőtelen fogantatás visszaállítja a teljes győzelmet a sátn és bűn felett. Még inkább vissza tudja állítani a lelki egészséget.

A lélek gyógyulása. Ha megkérdőzük a lourdes-i zárandokokat, felejthetetlen élményről számolnak be. Aki egészségét visszanyeri, hitben is megszilárdul. A hit az ima kegyelme és a természetfeletti élet által növekedik.

(Folytatás a 2. oldalon)

MEGKAPASZKODNI A HITBEN

Külhoni egyházi vezetőkkel találkozott Áder János

Áder János államfő meggyőződése szerint az egyházak segítenek abban, hogy a kisebbségben élő honfitársaink nem veszítik el önmagukban a magyart. A köztársasági elnök erről a külhoni egyházi vezetők tiszteletére adott ebéden beszélt december 8-án a Sándor-palotában.

Áder János hangsúlyozta az egyházaknak pótolhatatlan szerepét a külhoni magyarok életében. Mint fogalmazott, a történelem nemzetmegtartó feladatot is rótt egyházainkra, főként a kisebbségben élő közösségek esetében. „Megkapaszkodni a hitben. Megkapaszkodni a nyelvben” – hangsúlyozta a köztársasági elnök, aki szerint a templom a szakrális közösségen túl a találkozás, a magyar nyelv, a nemzeti érzés erős vára is.

Korunk embere a maga fenntarthatatlan életmódjával önmaga pusztítja természeti, és rombolja kulturális környezetét. Ezért fontos, hogy a folytonos változások és az elidegenedés korában legyenek mindig túlélő bizonyosságaink, hogy legyenek erős közösségeink,

erős nemzetünk, erős hitünk és bizakodásunk, erős váraink – tette hozzá az államfő.

Áder János kitért arra is, idén a világ legkülönbözőbb pontjain, São Paulótól Melbourne-ig és Sydneytől Aucklandig találkozott szórványban élő magyarokkal. Az ő személyes történeteiken keresztül lehet igazán átélni a magyarság elmúlt bő száz esztendejének megannyi fájó veszteségét – tette hozzá.

Az eseményen jelen volt többet között Cserhádi Ferenc esztergom-budapesti segédpüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyarok lelkipásztori szolgálatával megbízott tagja is.
(MTI)

HITÜNK KÉRDÉSEI

Az apologéták munkássága

A II. század keresztény irodalma kétarcú. Egyrészt ragaszkodik a hagyományos teológiához, de gyakran könnyelmű az eljárása az anyaggyűjtésben. Sok szemita elemet megtartanak, de feltűnik a pogányokkal való rokonszenvezés. Ebben a században a hitvédők nyílt párbeszédet kezdenek a pogánysággal, zsidósággal. Eddig az irodalom névtelen volt, de az apologéták már feladják a névtelenséget, és a nyilvánosságra viszik a keresztények ügyét. Védőbeszédet tartanak a kereszténység érdekében, és vádbeszédeket a pogányság fölött.

Az apologéták kezdik használni a görög filozófiát. A görög filozófia úgy lett a keresztény hit támasza, hogy az apologéták azt a pogányság ellen fordították. A görög filozófia így a pogányság bírálója, a kereszténység igazolója lett. Már a zsidó Philón és Josephus Flavius ugyanígy védtek a zsidó vallás egyistenhitét. A filozófia használata felkelte az érdeklődést a keresztények iránt, de felkeltette a gyűlöletet is. A pogányság támadásba lendült, mert a kereszténység kisajátította a pogányság legnevesebb örökségét, a filozófiát. A keresztény hitvédők a támadások célpontjai lettek. De azzal már nem lehetett a keresztényeket vádolni, hogy a keresztények csak műveletlen, barbár tömeg.

A kereszténység és a császárkultusz egy időben kezdenek a filozófiával foglalkozni. A birodalmi ideológia szerint a római impérium azonos a földkerekséggel, a világgal. E világ vezérgondolata pedig nem más, mint az istencsászár. Ezt az eszmét az apologéták következetesen elutasították, mert látták a hasonlóságot és az ellentétet a császárkultusz, valamint saját teológiai felfogásuk között. Ami a császár a birodalmi ideológiában, az Jézus Krisztus az apologéták teológiájában.

Az uralkodók a császár és főparancsnok cím mellé felvették az úr és isten (dominus et deus) címet. Ők lettek a római államvallás főpapjai (pontifex maximus). A római hadsereg megünnepelte a császár trónralépésének napját. Áldozatot mutattak be az istencsászár génuszára előtt. Ezt a keresztények megtagadták. A katonacsászárok a hadseregben fellépő ellentétekre különösen érzékenyek voltak. Hiszen hatalmuk a hadseregben állt vagy bukott. Ezek a mozzanatok megterhelték a kereszténység és a Római Birodalom viszonyát.

Az apologéták kora súlyos megpróbáltatások ideje a római birodalom számára. A birodalom helyzete egyre rosszab-

dott. Keletről a pártusok elfoglalták Arméniát és Szíriát. A háború kimerítette a birodalmat. Északon betörték a germánok. A benső béke után áhító császár, Marcus Aurelius (161–180), háborúskodásra kényszerült egész életében. A külső veszélyeket tetézték a belső katasztrófák. Járványok tizedelték meg az adófizető lakosságot. Egész tartományok elnéptelenedtek. A feszültségek levezetésére bűnbakot találtak a keresztényekben. Elrendelték üldözésüket. Marcus Aurelius alatt fejezték le Jusztinost Rómában. Uralkodása alatt került sor a II. század legbrutálisabb keresztényüldözésére.

Ebből az időből névtelenül maradt ránk a Levél Diognétoszhoz című írás. Diognétosz egy kereszténység iránt érdeklődő pogány. Kérdéseire válaszol a levél írója: „Érdeklődsz, hogy miféle istenben hisznek, őt hogyan szolgálják. Tudod, hogy egyikük nem tartja sokra a világot. Nem tartják isteneknek, akiket a görögök isteneknek tartanak, de nem követik a zsidók babonáit sem.”

A tizenkét fejezetből álló írás első hat fejezete szól a bálványimádás hiú voltáról, a zsidóság babonáiról és vallási szokásairól, valamint a keresztények viselkedéséről, a világgal való kapcsolatáról.

Mik azok a dolgok, melyeket a pogányok isteneknek gondolnak? – kérde az ismeretlen szerző. Az egyik isten kőből van, olyanból, melyen járunk. A másik ércből, nem különb azoknál az edényeknél, melyeket mindennap használunk. Ismét mások fából vannak, talán már korhadnak is. Amelyek ezüstből vannak, azokra vigyázni kell, nehogy ellopják.

Mindezek romlandó anyagból készülnek. Mindegyik vak, néma, lélektelen, érzéketlen. Mindegyik mozdulatlan, korhad, rozsdásodik. Ezeket hívjátok isteneknek, nekik szolgáltok, hozzájuk imádkoztok, végül hozzájuk váltok hasonlónak! (...) A keresztények nem szolgálnak ilyen isteneknek.

A tekintetben is mások, hogy nem a terület, nem a faj különbözteti meg őket a többi embertől. Nincsenek városok, melyekben csak ők laktak, nincs külön nyelvük sem, melyet beszélnének. Nem a bölcselkedés útján jöttek rá a tanításra, nem is kíváncsi emberek eszmevitatásai által. Görög és barbár városokban egyformán laktak, kinek ahogy osztályrészül jutott. Étkelés és öltözködés tekintetében alkalmazkodnak a vidék szokásaihoz. Az élet egyéb területén sem látszik semmi különlegesség közösségi életükben.

Ezért minden gondos orvos, minden lelkiismeretes ápolónő, minden áldozatos beteggondozó irgalmas samaritánus, aki a betegben magát Krisztust látja.

De arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy a betegnek nemcsak teste, hanem lelke is van! Ha kórházba jut, előzetesen a lelkét hozzuk rendbe: a szentgyónás, a szentáldozás, vagy ha súlyosabb: a szentkenet szentségével. Fájdalom, milyen sokan halnak meg szentkenet nélkül! Ezekért a hozzátartozók a felelősek! A nagy és utolsó útra igazi útra valóra van szükség! Erős hitre és táplálékra! És hirdessük: a sír nem végső állomás! Csak átszállóhely. A földi élet fala leomlik és Isten karjába ölel. Az örök élet reménye égjen bennünk!

„Én vagyok a szeplőtelen fogantatás” – mondta Mária a kis Bernadette-nek. Mint az asztmás gyermek a szép nőre, úgy tekintünk mi, életerős emberek ma a Szeplőtelen Szűzre, aki a teremtés felett ragyog és életünk reménye. Kezünk összekulcsolódik, ajkunk imára nyílik... □

Saját hazájukban laknak, mégis jövevényeknek tartják magukat. Mint polgárok mindenben részt vesznek, de mindent elviselnek. Bárhol élnek idegenek ők; de az idegenben is otthon vannak. Minden haza idegen számukra. Mint mindenki más, házasodnak, gyermekeik születnek, de a magzatot nem ölik meg. Közös az asztaluk, melyhez letelepednek, de nem közös az ágyuk. Testben vannak ugyan, de nem a test szerint élnek. A földön időznek, de a mennyben van polgárságuk. Engedelmeskednek a kiszabott törvényeknek, de életükkel felülmúlják a törvényeket. Mindenkit szeretnek, mindenki üldözi őket. Félreismérik, elítélik őket; halálra adják őket, de életre támadnak. Szegények, és sokakat gazdagítanak (vö.: 2Kor 6,10); mindenben szűkölködnek, és mindenben bővelkednek. Gyalázzák őket, és a gyalázatban megdicsőülnek. Káromolják őket, és megigazulnak. Szidják őket, és ők áldást mondanak (vö.: 1Kor 4,22). Megalázzák őket, és ők tiszteletet tanúsítanak. Ők olyan jötevők, akiket gonosztevékként büntetnek. Mikor megkínózzák őket, örvendenek, mint akik életre támadtak. A zsidók küzdenek ellenük, mint tőlük idegenek ellen. A görögök üldözik őket, de akik gyűlölik őket, nem tudják megmondani a gyűlöletük okát.

Egészen egyszerűen, ami a testben a lélek, azok a keresztények a világban. A lélek áthatja a test minden tagját, ugyanúgy a keresztények jelen vannak a világ városaiban. A lélek is a testben lakik, de nem a testből való; a keresztények is a világban vannak, de nem a világból való. Láthatatlan a lélek, melyet a látható test börtönöz be; a keresztényeket is úgy lehet megismerni, mint akik a világban vannak, de vallásuk láthatatlan marad.

A test gyűlöli a lelket és küzd ellene, noha a lélek nem követ el ellene semmi igazságtalanságot. Csak akadályozza a gyönyörök élvezetében. A világ gyűlöli a keresztényeket, akik semmilyen igazságtalanságot nem követnek el, csak ellenállnak gyönyöreinek. A lélek szereti a testet, mely őt gyűlöli, és a test tagjait is. A keresztények is szeretik azokat, akik gyűlölik őket. A lélek ugyan a testbe van zárva, de a lélek tartja össze a testet; így vannak a keresztények is, a világba vannak zárva, mint börtönbe, de mégis ők tartják össze a világot. Halhatatlan a lélek, mely halandó hajlékban lakik; a keresztények is mulandó dolgok közepette zárandokolnak, a mennyben várják a romolhatatlanságot. (...) Nem földi találmányt kaptak, nem is halandó gondolatokat ápolnak, hanem a mindenható és teremtő Isten maga ültette szívükbe ki nyilatkoztatását.

Gaál Jenő SVD

IMASZÁNDÉKOK

Februárra

Egyetemes: Azokért, akik megpróbáltatások között élnek, főként a szegényekért, a menekültekért, a kitaláltokért, hogy befogadásra és támaszra találjanak közösségeinkben.

Ferenc pápa februári imaszándékához kapcsolódik a Szentatyának a 2017. évi Elvándorlók és Menekültek Világnapjára (január 15.) írt üzenete, melyből az alábbiakban idézünk:

„(...) Szükség van arra, hogy a bevándorlók, már csak a gyermekeik jobb jövőjének érdekében is, egyre szorosabban együttműködjenek az őket befogadó közösséggel. Nagy hálával tekintünk azokra az egyházi és civil szervezetekre és intézményekre, amelyek szívós elkötelezettségük folyamán nem sajnálják felajánlani sem anyagi eszközeiket, sem idejüket annak érdekében, hogy a kiskorúakat megóvják a különböző visszaélésektől. Az is fontos, hogy megermentésük az átfogó és egyre hatékonyabb együttműködés rendszereit, amelyek nem csak az információk kicserélésére támaszkodnak, hanem biztosítják a gyors és hatékony közbelépésre képes hálózatok erősítését is. Mindezek mellett nem szabad alábecsülni azt sem, hogy az egyházközösségek rendkívüli ereje éppen akkor nyilvánul meg leginkább, amikor a hívők egyek az imában és testvéri közösséget alkotnak.

Másodszor szorgalmazni kell a vándorló gyermekek és serdülők integrációját. Ez teljesen a felnőttek közösségének a függvénye, hiszen az anyagi, finansziális eszközök hiányosságai nagyon gyakran megakadályozzák a megfelelő programok alkalmazását, amelyek fiatalok befogadásával, gondozásával és beilleszkedésével foglalkoznak. Ahelyett, hogy szorgalmaznák a kiskorú vándorlók szociális integrációját, vagy terveket készítenének a biztos és segélyezett hazatelepítésükre, többfelé csupán beutazásuk megakadályozásán járadoznak, megkönnyítve ezáltal bekapcsolódásukat az illegális hálózatokba; vagy egyszerűen visszaküldik őket saját hazájukba, meg sem bizonyosodva afelől, hogy ez valóban „felsőbb érdeküket” szolgálja.

Még súlyosabbá válik a kiskorú vándorlók helyzete akkor, ha irregulárba kerülnek, vagy bünszervezetek hálozzák be őket. Ilyenkor gyakran fogházba kerülnek. Nem ritkán előfordul ugyanis, hogy letartóztatják őket, és mivel pénzüik sincs, sem az óvadékat, sem hazautazásuk költségeit nem tudják kifizetni, hosszú időre fogságba kerülhetnek, kitéve mindenféle visszaélésnek és erőszaknak. Az ilyen esetekben jöhetnek az államok joga, hogy szabályozzák a migrációs áramlatokat és megvédelmezzék a nemzeti közösség javát, de ugyanakkor az is az államok kötelessége, hogy megoldásokat találjanak, a kiskorú vándorlók ügyében és törvényesítsék helyzetüket. (...)

Feltétlenül szükség van arra, hogy a vándorlók származási országaiban szembenézzenek a kivándorlás kiváltó okaival. Első lépésként ez megköveteli, hogy az egész nemzetközi közösség felvállalja a menekülésre kényszerítő konfliktusok és erőszakos cselekmények felszámolását. Ezen kívül szükséges egy hosszú távú tervezés, amely képes megfelelő programokat kidolgozni a nagy igazságtalanságoktól és instabilitástól sújtott területekre vonatkozóan, hogy ott is mindenkinek biztosítani lehessen egy olyan komoly és hiteles fejlődést, amely elősegíti minden gyermek, az emberiség reménysége javát. (...)” □

TESTI ÉS LELKI...

(Folytatás az 1. oldalról)

Amikor az Oltáriszentséggel minden beteget külön-külön megáldanak, a tömeg könyörög, mintha a Megváltót testi szemével látná és közvetlenül beszélne vele... Itt szinte tapasztalható, hogy nemcsak az létezik, amit látunk és kezünkkel tapintunk. Van másvilág: van csoda! Itt reménység és hit fakad a beteg ember lelkében. Míg lábunk a földön áll, a hit lelkünket Istenhez emeli.

Mit üzen most nekünk a Lourdes-i Szűzanya?

Két dolgot: Fiaim, leányaim, szeresdtek a betegeket! Ti is lesztek betegek! Előbb vagy utóbb. De inkább előbb! A beteggondozás nagy és szent feladat! Az irgalmasság testi cselekedetei közé számít. Krisztus szavai szerint: „Beteg voltam és meglátogattatok engem...” (Mt 25,36) – az örök üdvösség egyik záloga! Sajnos az embert, ha beteg, még barátai is sokszor magára hagyják!

A CSALÁD ISTEN TERVÉNEK A RÉSZE

Erdő Péter bíboros beszéde Andrea Bocelli Budapesti koncertjén

Az Irgalmasság szentévéhez kapcsolódva adott ingyenes koncertet a világhírű tenor, Andrea Bocelli november 5-én este a budapesti Szent István-bazilikában. „A Nagy Titok: A család evangéliuma, az emberiség iskolája korunkban” rendezvénysorozat magyarországi állomásán Erdő Péter bíboros evangelizált. A beszéd összehangzott el, de témája mindig aktuális. A bíboros előadását az alábbiakban közöljük.

A család közösség és nagy titok. Örömhír a teremtő Isten jóságáról, és iskola, ahol megtanulhatjuk az igazi emberséget. A családról az Egyház ősidők óta a Tízparancsolat kifejtése keretében a negyedik parancs kapcsán beszél: „Atyádat és anyádat tiszteljed, hogy sokáig élj azon a földön, melyet az Úr, atyáid Istene ad neked” – ezt olvassuk a Kivonulás Könyvében. Elgondolkodtató, hogy a szülők tiszteletének parancsa mellett, mintegy szankcióként, az élet áll. A nép élete a földön. A parancs megtartása a béke és a jólét földi gyümölcseit is megtermi. Meg nem tartása viszont szörnyű kárt okoz egyének és közösségek egyaránt.

A család fogalmát ma sokan kerülik. Úgy vélik, hogy korszerűtlen, hogy csupán a társadalom által megalkotott régi intézményt jelölt, amelyet kényünk-kedvünk szerint, mondjuk többségi alapon vagy ideológiák mentén újragondolhatunk, másként határozhatunk meg, sőt talán el is felejtünk. Am ha ezt elfelejtjük, akkor az életünket felejtjük el. Mert a család nem emberi alkotás, hanem a teremtő Isten tervének a része. Az ember mivoltával függ össze.

Bár manapság a genetikától a nevelésig sok területen felmerül az új ember kovácsolásának kísértése, a valóság komoly válaszokat ad az ember próbálkozásaira.

Mi tehát a család a Teremtő terve szerint? Egy férfi és egy nő, akik házasságban egyesülnek, családot alkotnak, gyermekeikkel együtt. Ez az intézmény független a közhatalom minden fajta elismerésétől, sőt az előtt létezik. A család intézményét Isten alkotta, és ő határozta meg alaptörvényeit. Ez tehát nem a pápa vagy az Egyház, de nem is a világi közvélemény vagy a hatalmak tetszésétől függ. A házasság és a család a házastársak javára, gyermekek világrahozatalára

és nevelésére van rendelve. Ez azt jelenti, hogy nem mi, nem a házastársak döntik el, hogy mi legyen a tartalma a családnak, vagy mi legyen a házasságnak a tárgya, ahogyan egyesek mondani szokták, hanem mindez előre meg van határozva. Természetes rendeltetése van a családnak, mint ahogyan magának a házasságnak is. Tehát a házasság és a család közös célokra irányulnak. Ezt a célt pedig Isten határozta meg.

Már Szent Ágoston azt írja, hogy „a házasság java hármassal: a hűség, a gyermek és a szentség. A hűségen azt értjük – mondja Szent Ágoston – hogy a házasság kötelékén kívül más nővel vagy férfival ne éljenek. A gyermekek java azt jelenti, hogy szeretettel fogadják el a gyermeket, jóindulattal táplálják, és valóságosan (gondosan) neveljék. A szentség pedig azt jelenti, hogy a házastársak ne váljanak el. És akit házastársa elbocsátott, az még az utód kedvéért se kössön házasságot mással”.

Világosan kitűnik ebből, hogy a szentség java nem azt jelenti, hogy csak a keresztények házassága felbonthatatlan. Kétségtelen, hogy a keresztények házassága különleges jel a világ előtt. Már Szent Pál kijelenti az Efezusi levélben, hogy „nagy titok ez; én Krisztusra és az Egyházra vonatkoztatom”. Majd hozzáfűzi: egymás iránt olyan szeretettel kell lenniük a házastársaknak, mint ahogyan Krisztus szereti Egyházát. Nem azért szentség a keresztények házassága, mert ők ezt külön akarják. Ha mind a ketten magukon hordozzák a keresztesség eltörölhetetlen jelét, és igazi házasságot akarnak kötni, olyat, amilyenről az imént beszéltünk, akkor házassági szövetségük Krisztus és az Egyház szeretetének és szövetségének kegyelmi erőt közvetítő szentsége lesz. Egyébként a szövetség szót a házasságra már a II. Vatikáni Zsinat is szívesen használta. Mert szövetség áll fenn Isten és a választott nép között. Új szövetséget kötött Isten az emberiséggel és különösen az Egyházzal, Krisztus áldozatával. Jézus mondja az utolsó vacsorán, amikor kezébe veszi a kelyhet: „ez az én vérem, az új szövetségé”.

Amikor Jézus a házasság felbonthatatlanságát hirdette, tanítványai megjegyzték: „Ha így áll a dolog férj és feleség között, akkor nem érdemes megházasodni”. Jézus pedig azt válaszolta: „Aki fel tudja fogni, fogja fel!” Isten kegyelme tesz képessé minket ennek a Teremtőtől eredő szövetségnek, ennek a magas eszménynek a megvalósítására.

A házasság maga szentség, kegyelmi erőforrás, nem csak megkötésének pillanatában, hanem fennállásának egész ideje alatt. Ez azt jelenti, hogy a család is, amely a házasságra épül, a kegyelem működésének sajátos színtere. De Jézus minden házasságot felbonthatatlannak tanít. Nemcsak a tanítványok körében kötött házasságokat. Azt mondja, a Teremtő szándékára hivatkozva, hogy: „Kezdetben férfinak és nőnek teremtette” az embert. „Ezért a férfi elhagyja atyját és anyját, és feleségéhez ragaszkodik,

Erdő Péter bíboros Andrea Bocellivel (Fotó: MTI)

és ketten egy test lesznek”. Majd hozzáfűzi: „Amit Isten egybekötött, ember szét ne válassza!” Márpedig tudjuk, hogy ez a felszólító mód, ha egyszer Isten mondja, nem tűr ellentmondást. A Teremtés Könyvének elbeszélése szerint az Úr azt mondta: legyen világosság, és „lőn” világosság. Tehát ha azt mondja: „ember szét ne válassza”, akkor emberi erő nem is képes azt szétválasztani. Ma is megrendülten halljuk Krisztus szavait a házasságról, akárcsak annak idején az apostolok. Éppen ezért el kell gondolkoznunk azon, hogy mit is kíván tőlünk a házasság. Mi következik ebből a Teremtő akarata szerinti valóságból, mit is jelent a házasságra épülő család?

Személyek közösségét jelenti! Korunk a házasság és a család valóságával szemben nehézségeket hoz fel, nehezen birkózik meg velük. Miért is? Azért, mert olyan ellenvetésekkel él, mint az

apostolok. Sokan úgy érzik például, hogy nem érdemes megházasodni. Néhány évvel ezelőtt, azt hiszem, arra még nem is gondoltak sokan, hogy a polgári házasságok száma is csökkenni fog, nemcsak az egyházi házasságoké. Tehát nagyon sokan egyszerűen nem merik azt a kötelezettséget, azt az elköteleződést vállalni, ami egy házasságkötéssel jár. Ez az utóbbi harminc év fejleménye. Ennek – egyrészt – vannak társadalmi okai. Ezeket ma egyes országokban, így hazánkban is próbálják orvosolni: különböző támogatásokkal igyekeznek segíteni a fiatal házasokat és a családokat. De van lélektani oka is. Ez pedig egy téves emberkép. Az a szabadság-fogalom, amely a szabadságot minden kötöttségtől való mentességnek fogja fel. Az objektív igazság, a tárgyi valóság pusztá létezése, önmagunk teremtett valósága is úgy tűnik fel, mint a szabadság akadálya, gátja, korlátozása. Ez a kísértés az, amit a mai ember újra meg újra megtapasztal. Csak persze, aki azt hiszi, hogy a boldogság a pillanatnyi érzésben van, az nem jut el az igazi boldogságra. Miért? Mert az ő számára nincs múlt, nincs jövő, nincsenek kapcsolatok, tehát nincs mihez viszonyítania a cselekedeteit, így nincs értelme és nincs értéke a jelen pillanatnak sem. Márpedig az ember lelkében, belül azért vágy él arra, hogy a pillanatunk valami több legyen, mint önmaga.

Tehát az igazi örömet, az igazi boldogságot az Istennel való kapcsolat szerzi meg a számunkra. Márpedig a házasságban és a családban az ember joggal keresi a boldogságot. Sokan azért nem találják meg ezt az életükben, mert féltik a rosszul értelmezett szabadságukat. Pedig a boldogságot éppen nem a mindenkittől független szabadság, hanem az örökkévalóságra nyíló teljes és önmagát megosztó szeretetkapcsolat adja. Ez a házastársak igazi java!

A család feladata és nagy lehetősége a személyes szeretetközösség. Ez a boldogság forrása. Ez az, amit a családban megtanulhatunk. Ez az, amire szüksége van a társadalomnak és az egész emberiségnek.

Ragyogjon fel családjainkban, világítson a mi szeretetünkben is Isten irgalmassága és ajándékozó jósága! Tegye a család boldogabbá, emberibbé és istenibbé a világot! □

BOLDOG IV. KÁROLY KIRÁLY KORONÁZÁSI EMLÉKMISÉJE

Az utolsó magyar király, Boldog IV. Károly megkoronázásának 100. évfordulóján emlékmisét mutattak be a jeles esemény egykori színhelyén, a Mátyás-templomban. Az ünnepi szertartást Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek celebrálta. Az eseményen részt vett Áder János köztársasági elnök is.

Erdő Péter bíboros szentbeszédében többek között rávilágított arra, hogy az akkor 29 éves uralkodó szívében az 1916-os ünnepi ceremónián is az együttérző szeretet élt. „A pohárköszöntők elhangzása után a király véget vetett az ebédnek, a meg sem kezdett ételket pedig a város kórházaiba küldte a sebesült katonák számára.”

Kiemelkedően fontosnak tartotta a béke ügyét. Ezt igazolja, hogy „1917-ben titkos béketárgyalásokat kezdeményezett az antant vezetőivel. (...) Amikor 1918. november 2-án megérkeztek a fegyverszüneti feltételek, összehívta az Államtanácsot. (...) November 4-én hajnalban elfogadta a feltételeket és kápolnájába vonult vissza, hogy hálaadó szentmisén vegyen részt. Ha a birodalmi érdek vagy a politikai siker vágya hajtotta volna, biztosan nem a hálaadás érzése lett volna az első a szívében. De abban, ami a külső szemlélő számára a legnagyobb tragédia volt, meglátta az emberszerető Isten bölcsességét. Ebben sem a külső látszatot nézte, hanem átérezte az emberek nyomorúságát, és a béke elfogadásában meglátta annak lehetőségét, hogy megmentse emberek millióinak életét.”

A háború befejezését követően „Károly nem fogadta el azt az ajánlatot, hogy mondjon le a trónról és ennek árán mentse meg családi vagyonát. »Sohasem fogok a pénz kedvéért lemondani azokról a jogokról, amelyeket

Hagyományörző bemutató a Szentháromság téren

Isten kötelesség gyanánt ruházott rám» – mondta. Ez a döntése anyagi szükséglet és száműzetést hozott számára. (...) Tudta ugyan, hogy nem sokat használ vele, mégis sokszor közbenjárt a győztes hatalmak és a semleges országok kormányainál. Segítséget kért az egykori birodalom kiéhezett, szenvedő népe számára. Megmaradt személyes értékeit is pénzzé tette, hogy hajdani országainak szükségét szenvedő népét segítse. (...) Mi-

előtt Magyarországról végleg távozni kényszerült, meglátogatta őt Lorenzo Schioppa, a budapesti apostoli nuncius. A találkozásról ezt írta: »Károly király és Zita királyné... bibliai nagyságú személyiségek. Sok mindent láttam életemben, de sohasem fogom elfelejteni a királyi pár távozását. Papi lelkem épült és gazdagodott ezzel az élménnyel. Meg kellett állapítanom, hogy vannak még nagy lelkek, akik valóban keresztények. A király emberfeletti nyugalommal fogadta sorsát, és amikor együttérzésemet akartam kifejezni, ő vigasztalt engem, mondván: Isten akarta, hogy így legyen.«

(...) Boldog Károly király életének példája azonban éppen arra tanít, hogy minden emberi látszat ellenére is bizzunk Istentben. Akkor emlékezünk méltón utolsó apostoli királyunk koronázására, ha megújítjuk magunkban a közösségért vállalt felelősséget és a bizalmat a gondviselő Istentben, aki a mi életünket is az örök boldogság távlatában szemléli.” – fejezte be szentbeszédét Erdő Péter bíboros.

A szentmise végén Habsburg Károly, a boldog király unokájának szavaiból megtudhattuk, hogy „a Magyarország iránti vonzalomnak volt köszönhető, hogy a Ferenc József császár halála utáni egyetlen koronázási ünnepségre a háború viszontagságai ellenére is Budapesten, Szent István koronájával került sor.”

A szentmisét követően hagyományörző katonai bemutatót tartottak a Szentháromság téren.

Czoborczy B. – Fotó: Thaler Tamás

Gyerekeknek

LELKI VITAMINOK

Elérkezett a február, a tél utolsó hónapja. Remélem, Te ezen a hideg télen nem voltál beteg. Én sajnos ezt nem mondhatom el magamról, a jéghideg januári napokban menetrendszerűen elkaptam valamilyen vírust, így napokig lázasan nyomtam otthon az ágyat.

De mit tehetünk a téli megfázások ellen? Milyen gyógyszerek, gyógymódok állnak rendelkezésünkre, hogy egészségesen átvészeljük ezt a nehéz időszakot? Én igyekszem már ősztől különféle vitaminokat szedni, amik talán erősebbé teszik a szervezetet. A leghatásosabb talán a C-vitamin, amely nemcsak a tablettákban, hanem a különféle délgyümölcsökben, a narancsban, citromban is benne van. Ismerek azonban „lelki vitaminokat” is. Például: B-vitamin (barátságosság), D-vitamin (derű), E-vitamin (engedelmesség), F-vitamin (figyelmesség), K-vitamin (kedvesség), M-vitamin (megbocsátás). Érdemes használni ezeket a „vitaminokat”, hiszen a testi egészséghez elengedhetetlen a lélek egészsége is. Vegyél be belőlük mindennap egy szemet!

De nem csupán a vitaminok segíthetnek betegség idején, hanem az imádság is. Ilyenkor, februárban sokan felkeresik a híres franciaországi kegyhelyet, Lourdes-ot, hogy a Szűzanyához fohászkodjanak

gyógyulásért. 1858. február 11-én a Lourdes melletti Massabielle-barlangban a szegény, tanulatlan, tizennégy éves Bernadette Soubirous-nak megjelent a Szűzanya, aki engesztelést és bűnbánatot kért. A jelenések helyén fakadt forrásnál, mely 120 ezer liter vizet ad naponta, kezdetől fogva tapasztaltak csodás gyógyulásokat. 1862-ben templomot kezdtek építeni a forrás feletti sziklára, amely 1876-ra elkészült, és amelynek IX. Piusz pápa bazilika címet és előjogokat adományozott. A barlangban Bernadette útmutatásával elkészült a Szűzanya márványszobra. A forrás mellett fürdő épült. Lourdes világhírű zarándokhely lett, ahova milliók zarándokolnak el engesztelni és gyógyulásért vagy megnyugvásért imádkozni.

Szent II. János Pál pápa 1992-ben kezdeményezte, hogy február 11., a Szűzanya első lourdes-i jelenésének napja legyen a betegek világnapja. A szent lengyel pápa maga is megtapasztalta a betegség gyötrelmeit időskorában, pápaságának elején pedig az ellene elkövetett merénylet után életveszélyben volt. Bizonyára ő is élt a „lelki vitaminokkal” ezekben a nehéz időszakokban: merénylőjének szívből megbocsátott.

Kovács Péter

Fiataloknak

JÉZUS A SZEKTÁK TANÍTÁSÁBAN (27.)

Megalapozatlan ígéretek! Aki valamegyest is járatos a modern pszichológiában, főleg a Freud által kidolgozott pszichoanalízisben, az azonnal látja, hogy Hubbard elsősorban a freudi magyarázatokat egyszerűsíti le, és próbálja számítógépes hasonlatokkal kifejezni. Ugyanakkor a hipnózist is használja. Komoly pszichológusok és pszichiáterek vitatják magának a pszichoanalízisnek és a hipnózisnak a hatékonyságát, de semmi esetre sem tartják alkalmasnak ezeket minden pszichikai zavar gyógyítására. Milyen veszedelmet rejt tehát magában a pszichoanalízisnek a leegyszerűsített és mindenhatóan feltüntetett formája! Ez a leegyszerűsítés csalja meg az embereket! Ha valóban minden ilyen egyszerű, mint ahogy ez tudományos köntösbe öltöztetett, valójában áltudományos könyv hirdeti, akkor ki kell próbálni. Mindenki egészséges, jól működő egyénné válhat. Hubbard tesz ugyan megjegyzést arra nézve, hogy vannak szervi betegségek is, azonban ezekről semmi további nem mond, sőt lekicsinylő megjegyzésekkel illeti a pszichiátereket. Állítja, hogy kétszázhetvenhárom esetet vizsgált és gyógyított meg, de egy szóval sem fejt ki, hogy milyen esetekről van szó, és milyen kontroll eljárásokat alkalmazott, amelyek egyértelműen bizonyítják tételét. Hubbard és a Szciantológia kiadványai egyébként is tele vannak adatokkal, táblázatokkal, amelyek pontos forrásait azonban nem közlik, és így állításukat sem lehet ellenőrizni. Az a céljuk, hogy az olvasót meggyőzzék a dianetika feltalálójának rendkívüli képességeiről, a módszerek sikeréről, követőinek rohamosan növekvő számáról.

Hubbard számára az ember csak kísérleti alany. Számára az emberek tárgyak, játékszerek, akikkel veszedelmes kalandokba lehet bocsátkozni. Hogy milyen végzetes tételekre megy ki a játék, csak egy példát szeretnék megemlíteni. Hubbard, amikor el akarja fogadtatni az olvasóval az engramok keletkezésére vonatkozó feltevését, vagyis azt, hogy az öntudatlan fájdalom pillanataiból származik az összes pszichés természetű mentális és testi zavar, azt ajánlja, hogy ő maga győződjék meg az állítás igazáról: „Ha érdek-

li, kísérletet tehet, vagyis keressen egy embert, hozza öntudatlan állapotba, okozzon neki fájdalmat, és adjon neki valamilyen információt. Bármilyen információt kapjon is, a dianetika technikájával is felkutatható. E kísérletet elővigyázatosan kell lefolytatni, mivel e módszerrel örületbe lehet kergetni az illetőt.”

Megdöbbenve kérdezzük: milyen emberképe van annak, aki ilyen ajánlatokat tesz a nagyközönségnek szánt kiadványában? Több esetben fel is merült a gyanú, hogy a szciantológia „kliensei” megboldultak vagy sajnos öngyilkosságot követtek el.

Mario Di Fiorino olasz pszichiáter, egyetemi előadó, több esetben mint bírósági szakértő működött a Szciantológia Egyházzal kapcsolatos perekben. Tapasztalatai alapján hívja fel a figyelmet arra, hogy a dianetika az engramok kiemelésével szuggesztív technikákat alkalmaz. A preclear (tanuló) az auditor szuggesztív befolyása alá kerül, Hubbard maga is sürgeti, hogy a terápia megkezdésekor a páciens a hipnózis állapotába kell helyezni, akinek a szemét csukva kell tartania. Ugyanakkor Hubbard tagadja, hogy a dianetika hipnózist alkalmazna, ami ezek szerint azt jelenti, hogy nincs fogalma a hipnózisról, vagy pedig tudatosan nem mond igazat.

De Fiorino leírja egy 18 év óta házas asszony esetét, aki a dianetikai tanfolyam végén kijelentette férjének, hogy most végre nagyon boldog, és el kell utaznia Koppenhágába, ahol a szciantológia egyik központja működik. Majd hozzátette, hogy köztük mindennek vége, mert felfedezte, hogy kik az elnyomói, akik nem engedik meg, hogy boldog lehessen. 18 év óta a férje és előtte pedig az anyja volt. Nem véletlen esetről van szó, hanem a kodifikált magatartások egyikéről, amelyek főleg az „elnyomó” családtagokra vonatkoznak. A dianetika tanítása szerint, az első engramokban döntő szerepe van az anyának és az apának. Ha pedig az engramtól való megszabadulás nélkülözhetetlen a boldogsághoz, akkor érthető, hogy miért láznak fel oly könnyen a szciantológia követői a szülők, a családi kötelék ellen.

János atya Londonból

A NŐK SZEREPE 1956-BAN ÉS A MEGTORLÁS IDEJÉN

Bécsben a Pázmáneumban az 1956-os forradalom és szabadságharc áldozataiért bemutatott szentmisét A nők szerepe 1956-ban címmel pódiumbeszélgetés követte december elején. Wittner Mária 1956-os szabadságharcos, volt országgyűlési képviselő, Földváryné Kiss Réka történész-néprajzkutató, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága elnöke, Gróf Nádasdy Borbála író, Ékes Ilona volt országgyűlési képviselő, az ERGO – Európai Regionális Szervezet elnöke és Kiss-Rigó László püspök elmondták: a nőkön keresztül családokat kell látnunk, vagyis az egész társadalmat. Fontos a sorsukat megismernünk és e téren van még teendőnk. Az esten Oprea Nikoletta zongoraművész működött közre, a pódiumbeszélgetést Varga Gabriella, a Kőrösi Csoma Sándor Program ösztöndíjasa vezette.

A szentmisét bemutató Kiss-Rigó László püspök szentbeszédében így fogalmazott: a rendszerváltozásnak nevezett időszak előtt Magyarországon az egyén és a társadalom életét a bolsevik-ateista diktatúra nyomorította meg egyre kifinomultabb módszereivel, az akkor nálunk Nyugatnak nevezett társadalmakban, a vasfüggöny másik oldalán pedig egyre többet beszéltek arról, hogy ott ugyan szabadság van, de a fogyasztás diktatúrája legalább olyan veszélyes az emberre. „Bennünket is figyelmeztettek, hogy óvakodjunk ettől. Nem sikerült teljesen” – állapította meg a szentmise főcelebránsa. Most politikai korrektségről, liberális gondolkodásról beszélnek, aminek köze nincs a valódi liberálmushoz – folytatva.

A szentmisét követő pódiumbeszélgetésen Földváryné Kiss Réka kiemelte: „Amikor női sorsokról, női szerepvállalásról beszélünk, legalább annyira kell arról is szólnunk, hogy itt családokról van szó a forradalom napjaiban és a megtorlás időszakában. Az a 26 ezer ember ugyanis, aki ellen '56 után valamilyen bírósági eljárás indult, 26 ezer családot jelent: édesanyát, feleséget, gyermeket. És ha arra gondolunk, hogy a börtönbüntetések és kivégzések mellett nagyon sokszor olyan mellékbüntetések jelentkeztek, mint a teljes vagyonekobbzás, akkor képzeljünk el egy olyan családot, ahol a férj börtönben van, lefoglalják a család vagyonát, és a két-három kisgyermekkel ottmaradt édesanyának ilyen körülmények között kell helytállnia. Amikor tehát női sorsokról beszélünk, a magyar társadalom egészét kell látnunk.”

A Magyar Asszonyok Érdekszövetsége már a megalakulása évében, 2001-ben

megtartotta az első '56-os témájú konferenciáját, ezzel vette kezdetét a kutatómunka. Mivel elég rossz egészségi állapotban volt sok '56-ot megélt asszony, a huszonegyedik órában kezdtek el az életútinterjúkat összegyűjteni, amiből 2006-ban megszületett az Asszonyorsók – Ötvenhatos élettörténetek elemzése című kötet. „A nők ritkán szerepelnek a történelemben, pedig mindig ott vannak és teszik a dolgukat csendben, a háttérben. Fontos megismerni ezeket a sorsokat” – jegyezte meg Ékes Ilona, és hozzátette: a mai napig sok elfojtás van a családokban ezzel kapcsolatban, nemritkán csak nehezen tudták rávenni az asszonyokat, hogy beszéljenek, s ha meg is tették, sokan közülük álnevet használtak, mert még mindig féltek.

„Lehet, hogy azért, mert karmelitánál nevelkedtem, de én soha nem féltem” – kapcsolódott Ékes Ilona szavaihoz Wittner Mária, majd név szerint emlékezett meg egykori „döbbenetes sorsú” női rabtársairól. „Ha mi, az élők nem tesszük helyre a hazugságokat és nem védjük meg az ártatlanok becsületét, akkor más nem fogja megtenni helyettünk. Én azért maradtam életben, hogy ne hallgassak” – mondta a meghurcolt szabadságharcos, majd fájó emlékeiből felidézte, hogy amikor valakit kivégzésre vittek, az a folyosón mindig bement a nevére és üzent. „Csak azt nem tudtuk, hogy ki fogja átadni... marad-e valaki életben, aki átadhatja...” Megjegyezte: szabadult egykori férfi és női rabtársai közül is sokan elmentek már. „Amikor lépdél az ember a koporsók után, úgy érzi, hogy belőle is elmegy egy darab...” – fogalmazta meg érzéseit Wittner Mária.

Gróf Nádasdy Borbála 1957-ben, 17 évesen hagyta el Magyarországot. Rövid ideig Ausztriában élt, majd Párizsban telepedett le és néhány évvel ezelőtt hazaköltözött. A többkötetes író a bécsi pódiumbeszélgetésen elmondta, hogy amikor Nyugaton a magyar forradalomról beszélt, nem hittek neki, azt mondták, túl élénk a fantáziája. Otthon is úgy tapasztalta, hogy az évekig eltitkolt igazságot sokak előtt még mindig homály fedi. A nőkről szólva leszögezte: a nő a család, és amilyen a család, olyan a társadalom. Nagy tapsot váltott ki ezzel a, forradalomra utaló kijelentésével: „Nagyon büszke vagyok arra, hogy ehhez a néphez tartozom, amelyek ezt véghezvitte. Mert ilyen nem volt több és nem is lesz.”

Varga Gabriella

A pódiumbeszélgetésen részt vett Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök is

MISEBUSZ KÁRPÁTALJÁN

A Kígyóson élő hívők ezentúl ingyen, kényelmesen és időben juthatnak el a vasárnapi szentmisére, hiszen a beregszászi egyházközség kezdeményezésének köszönhetően a szomszédos községben élőket misebusz szállítja templomba. A kis település lakosságának nagy része református. A katolikusok eddig stoppallal, ismerőssel vagy menetrend szerinti busszal érkeztek az ünnepi szentmisére. Elmondásuk szerint annak a járatnak nincs pontos indulási időpontja, ezért azt gyakran lekésték. Még nagyobb gondot jelentett a szentmise utáni hazajutás, hiszen abban az időpontban sincs rendszeres buszjárat. Az egyházközség tervei szerint a jövőben a nagyberegiek és más, katolikus templommal nem rendelkező hívek számára is biztosítja az ingyenes beutazás lehetőségét.

(Munkácsi Egyházmegye)

A SZABADÍTÓ EMLÉKEZÉS

Felejteni csak könnyű szívvel lehet. Arról jut ez eszembe, hogy az év első napjaiban nézegettem a napiáramat, és abban február 25-énél azt olvasom, hogy „a kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja”. A magyar Országgyűlés 2000-ben nyilvánította emléknapná ezt a napot, amelyen 1947-ben a megszálló csapatok elhurcolták Kovács Béla nemzetgyűlési képviselőt.

És még ki mindenkit? Előtte és utána. Szinte minden magyar család többnyire előszóban megőrződött legendáriuma őriz hátrahozogató történeteket. Sírok között sétálók hátramaradtak, nem gyógyuló sebeket hordozó idős emberek közül sokan máig csak megrendülten, sírva vagy felindultan tudnak beszélni a szörnyűségekről. Mindannyiunknak van ilyen ismerőse, mert nem néhány embert ért atrocitás. Egy egész országot (és a világon még számos további országot) gyötört meg ez a diktatúra is. Nagyszüleim és szüleim nemzedékéből sokan iszonyú kínzásokat szenvedtek, a mi generációnk csak gyöngébb idegzetében hordja örökségként az elődök átélte kínját, rettegését, a hajnali csengőszóra összeránduló izmokat.

Felejtse el! – mondogattam sokáig szegény édesanyámnak, akinek ugyan nem volt része fizikai erőszakban, de az átélte félelmek és a hosszú időre állandósult aggodás meggyötörte az idegrendszerét. Felejtse el! – mondogattam, pedig tudnom kellett volna, hogy ez akaratlagosan nem működik. Aki felejteni akar, az csak egyre mélyebben vési be a szörnyű emlékképeket. Orvosok, ideg- és elmeorvosok a megmondható, hogy a magyar nemzet megrendült egészségi állapotáért milyen mértékben felelős – az átélte szörnyűségeket követően – a felejtés kényszere is. Az internáló táborokból, a börtönökből és kihallgató szobákból szabadultak többségével aláíratott egy nyilatkozatot: ha bárkinek beszélnek a velük történekről, tíz év további börtönnel sújthatják őket. Sokan évtizedekig nem mertek beszélni a feleségüknek-férjüknek sem az átélte borzalmakról, amelyeket a hatalom állami titokká nyilvánított. A kibeszéletlen fájdalom és félelem még tovább kizozta őket.

Ma inkább azt mondanám édesanyámnak – ha még mondhatnám: mesélj róla. Mondd el, amit átélte! Nem az erőltetett elfojtás, nem a szándékolt felejtés, hanem éppen az emlékezés az, ami felszabadít. A rémálmok és a bosszúvágy eluralkodása alól. Az emlékezés teszi élhetővé az életet, könnyebbé a szívet, ha furcsán hangzik is: éppen az emlékezés által leszünk majd képesek idővel a természetes felejtésre.

Az idei emléknapon is alighanem sokan idézik majd fel rettenetes élményeiket, az állandósult rettegést, a teljes kiszolgáltatottság létélményét.

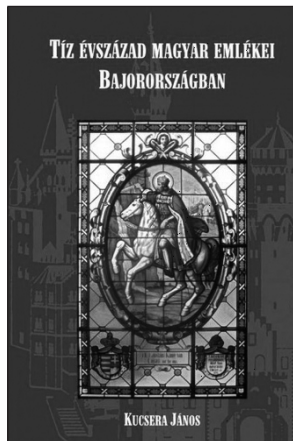
Persze sokan vannak, akik mindmáig lepecsételve hordják magukban keserves emlékeiket, immár saját maguk nyilvánítván szigorúan titkosá azokat. Talán azért is, mert van abban valami félelmetes, hogy a kommunista diktatúra rémtettei miatt a rendszerváltozásnak nevezett politikai átrendeződés óta eltelt több mint negyed évszázad során alig-alig vontak felelősségre valakit is. Hogy ennek mi lehet az oka? – jó volna, ha egyszer végre erről is ejtenének néhány szót az emléknap táján magas rangú ügyészek, bírók, politikusok. – Talán már ez is felszabadítólag hatna azokra, akik még mindig összeszorított szájjal hallgatnak arról, ami velük történt. Beszélni kell a történekről. Az emlékezés akár lelkiismeret-vizsgálatra is készítheti a még élő tetteseket, a rémségek elszenvetődött pedig megszabadítja fájdalmas terheitől. Ne tartsuk a tudattalan robbanásveszélyes sötétjében a nem is oly régi szörnyűségek emlékeit.

Kipke Tamás

MAGYAR EMLÉKEK BAJORORSZÁGBAN

A München közelében élő Kucsera János már jó ideje fájlalta, hogy „új hazájában” ugyan nagyon sok magyar, illetve magyar vonatkozású emlék található, de erről a Budapesten megjelent útikönyvek mélyen hallgatnak. Így aztán – miután nyugdíjba ment – szabad idejét a bajorországi magyar emlékek felkutatásának és számbavételének szentelte. Amint egy rádió-interjúban elmondta, a Magyarországnál valamivel kisebb kiterjedésű német szövetségi tartományt keresztl-kasul bejárta és a látottakból több mint három évig tartó szorgos munka eredményeképpen egy csaknem kétszáz oldalas könyv keletkezett ki „Tíz évszázad magyar emlékei Bajorországban” címmel. Az útikalauz mintegy kilencven százaléka magyar vonatkozású, míg a fennmaradó rész többnyire utalás közismert bajorországi személyekre, eseményekre, kiemelkedő építészeti és művészeti alkotásokra. A szerző, Kucsera János, pontos áttekintést is ad a magyar-bajor kapcsolatokról, amely még a honfoglalást követő idők nyúl vissza, és amelyet az első magyar király, az időközben szentté avatott I. István és a bajor földről származó Gizella házassága alapozott meg. Így aztán szinte magától értetődött, hogy Gizella – aki Szent Henrik német-római császár testvére volt –, özvegyként visszatért szülőföldjére és egy passzau kolostor apátnőjeként fejezte be földi pályafutását. De később is

számos kötelék fonódott a Bajorország felett csaknem ezer éven át uralkodó Wittelsbach család és a magyar királyok között. Elég, ha az egyik legnépszerűbb magyar királyné, Ferenc József nejét, Erzsébetet említjük, aki 1854-ben menyasszonyként Passauból egy dunai hajón indult bécsi esküvőjére. Kucsera János azonban nemcsak a régmúlt emlékeit tárja olvasói elé, hanem az időközben szintén boldoggá avatott Gizella vörös márványból készült sírjának bemutatása után fel-

hívja a figyelmet arra a szerényen meghúzódo kétnyelvű bronztáblára is, amely a második világháborút követő években ugyancsak Passauban létesült magyar menekülttábor és az ezen belül működő magyar gimnázium emlékét idézi. A „Tíz évszázad magyar emlékei Bajorországban” című könyvből megtudja az olvasó, hogy a legtöbb magyar, illetve magyar vonatkozású emlékekkel a bajor főváros büszkélkedhet. München a XIX. század második felében az akkor modern festészet egyik fellegrára volt és

ezért számtalan fiatal magyar művészt is vonzott. Kucsera János több oldalon át ismerteti azoknak az idővel nemzetközi hírnévre tett magyar festőknek a nevét Munkácsy Mihálytól Rippl-Rónai Józsefen át Fényes Adolfig és Csontváry Kosztka Tivadrig, akik Münchenben tanultak, illetve, mint Benczúr Gyula példája is bizonyítja, tanítottak is a város képzőművészeti főiskoláján. Az alighanem legértékesebb magyar emlékekkel a Bajor Allami Könyvtár rendelkezik. Mátyás király közel kétezer kötetet számláló könyvtárából ugyanis nyolcat Münchenben őriznek. Ezek a páratlan szépségű, pergamenre rögzített kéziratok képeztek a XVIII. században a Wittelsbach család kódexgyűjteményének első darabjait. Noha a második világháborút követően, valamint az 1956-os szabadságharc vére fojtása után Münchenben telepedett le a legtöbb magyar, és ez a város lett a kommunista rendszerrel szemben álló emigráció egyik központja, a legtöbb magyar utcanévvel a szerző mégis Nürnbergben találkozott, számuk eléri a tizenegyet. Kucsera János arra is gondolt útikalauza összeállításánál, hogy térképekkel is segítse az eligazodást. A kötetet több mint ötven oldalnyi fénykép egészíti ki. Ezek igencsak szemléletesen tárják az olvasók elé mindazokat a magyar emlékeket, amelyek a most megjelent könyvben szerepelnek.

Vincze András

MOSOLYGÓ NŐVÉR

Korábban az egyházi hivatások statisztikájára az volt jellemző, hogy a szerzetesnővérek száma általában a papok számának többszörösét tette ki. Az utóbbi években megkezdődött a változás volt tapasztalható. A nővérhivatások száma világszerte elég nagy mértékben csökkenni kezdett. Ennek okát már évtizedekkel ezelőtt abban látta egy német szerzetes nevelő, hogy míg valamikor, a középkorban egy fiatal lány számára kolostorba lépni azt jelentette, hogy kinyílt számára a világ, magas fokon tanulhatott, alkothatt, addig manapság az érvényesülésének sok útja nyílik számára, a szerzetesélet inkább bezárja a lehetőségeket, semmint kitarthatná. Jellemző a szerzetesnők házában zárda elnevezése. Ennek a vélekedésnek ellentmondani látszik egy

tudós és mosolygós, sőt gyakran és sokat nevető német ciszterci nővér életalakítása nagy misztikus nyomában. Igaz, a helftai kolostorban most csak tizenkét nővér alkotja a közösséget, de sokat mond, hogy a nyolc örökfogadalmat nővér négy növendéket vonzott az elmúlt években.

Ugyancsak érdemes megismerkednünk az életvidám Pauline nővérről, aki 24 éves koráig Anna keresztnevére hallgatott, kiváló tanult fizikusként dolgozott. Pauline nővér a nagy múltú Helfta kolostorba lépett. A nővérek imakórusában fel-tűnő jelenség, egyszerű civil ruhájában. Talán a környező parkból tévedt ide séta közben? Őszintén kereste a helyét. Évekig próbálta fizikusként megtalálni hivatását, de visszahúzta a nővérhivatás. Keret nélküli szem-

üvege, szőke, rövid haja ma is fiatalos arcát 31 évesen is modern jelenséggé teszi. Hát még az, hogy figyelemre méltó írásait teszi közzé a ma divatos közlési módokon. A fiatalok számára idegen világról mondja el tapasztalatait.

Pauline nővér egyszerű szobájában az íróasztalán áll az a harminc centiméteres feszület, amelyet édesapja faragott az otthonukhoz közeli erdő fájából. Sok könyve közül a legtöbb fizika-matematika szakkönyv, de regények, varrást tanító is vannak köztük. Most Terry Pratchett: Igazi könyvmoly vagyk című kötetét olvassa. „Alig lehet le-tenni” mondja nevetve. De hát imádkozni és tanítani is kell. Hogy megnyíljék a világ és az ég. És vonzó hivatást kövessen az, aki megkapta.

Rosdy Pál

A MINISZTER

Lehetett volna igazságügyi miniszter, irányíthatta volna az ország rendjét, biztonságát, hiszen érdekelte a közélet, jogot végzett, ügyvédi vizsgát tett. Szakcikkei, közgazdasági tanulmányai tanúsítják, a gazdasági ügyekhez is értett. (Igaz, a saját gazdasága dőcögött, a birtokát adósságok terhelte.) Nyelvtudása – a német anyanyelven mellett megtanult szlovákul, latinul, olaszul, angolul, franciául és persze magyarul is –, rendszeres tanulmányúttal, külföldi utazásai, más országokban szerzett ismeretei alkalmassá tették volna a külügyintézésére. És következhetne még néhány szakterület, amelyen jól szolgált volna Magyarországot a 200 évvel ezelőtti, 1817. február 7-én, a felvidéki Homonnán született Trefort Ágoston. De ő csak másodszori felkérésre vállalta el a miniszterséget, hogy aztán közel 16 évig, 1872 szeptemberétől haláláig irányítsa a vallás- és közoktatásügyeket. Ráadásul közben még több mint két évig földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter is volt. Miniszter – a latin eredetű szó jelentésének megfelelően 'szolga, segítő, előmozdító'.

Trefort Ágoston nevéhez fűződik a népiskolai hatóságokról, valamint a középiskolákról szóló törvény, és neki köszönhető az is, hogy kötelező tantárgy lett a népiskolákban a magyar nyelv. Sokszor hangoztatta: „az ember a legnemesebb tőke”. Egyik beszédben így fogalmazott: „Mint közoktatásügyi miniszter: öntudatosan mozdítottam elő a tudományt, a szakismereteket s a művészetet, mert azok – ha nem kizárólagos, de mindenesetre hatalmas tényezői a modern államnak és társadalomnak”. A népoktatás legfőbb feladatának a nép erkölcsi és értelmi, egészségi és gazdasági állapotának javítását tartotta. Ezért minden lehetséges fórumon szót kért és támogatókat keresett a népiskolák működtetéséért, a néptanítók felkészítéséért, a lányok oktatásáért, a nevelésért. Tisztában volt azzal, hogy: „az elemi oktatás terén a nőknek minél nagyobb tért kell nyitni, s ez nemcsak pedagógiai, hanem igen messze ható társadalmi kérdés is...”

Minisztersége idején több egyetemi épület is elkészült, jelentős szerepe volt a rabbiképző intézet létesítésében, a Zeneakadémia megnyitásában, sokat tett a műemlékvédelemért, így például a kassai dóm, a budai Mátyás-templom, a visegrádi és vajdahunyadi vár restaurálásáért. De fontosnak tartotta a képzőművészet támogatását, a művészeti iskolák megszervezését, a fiatal tehetségek képzését, a műtárgyvédelmet, a könyvtárügyet, a bölcsészképzést, a természettudományok, összeségében a tudományok felvirágoztatását. A Magyar Tudományos Akadémia elnökeként – az 1886. május 9-én tartott ünnepi beszédben – így fogalmazott: „Ha tehát Magyarország fennállását biztosítani kívánjuk, ha el akarjuk érni, hogy a magyar elem mérvadó s uralkodó maradjon: a nemzetnek a kultúra magasabb fokára kellene emelkedni; vagyis a tudománynak nálunk is azon helyet kell elfoglalnia, a mely megilleti: azaz hatalommá kell válnia.”

Trefort Ágoston tisztában volt azzal: az ő munkája „csak” szolgálat. Visszaemlékezésében arról is írt, egy-egy korából csak a tudomány, a művészet nagyjainak neve marad fenn, előbb-utóbb rá sem fog senki emlékezni. Ebben tévedett. Iskolákat, köztereket, díjat neveztek el róla, és ez a néhány sor is azt bizonyítja, emlékezünk rá – a miniszterre, a példás szolgára.

Filip Gabriella

GYÓGYÍR A DEMOGRÁFIAI BAJRA

Egy sikeres magyar populáció modellje

Három gyermekem közül a két nagyobb gimnazista a nyolcosztályos Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumban. Osztályaik demográfiai statisztikáját figyelve nagyszerű eredményt könyvelhünk el: a 37 fős osztályt látogató diákok családjai családonként átlagosan három gyermeket nevelnek (azaz a családonkénti gyermekszám számtani átlaga: 3,0). A matematikai eredmény mögött főleg három-, de több két-, négy-, öt, sőt hatgyermekes családot látunk. Akad egygyermekes is, igaz csupán egy-kettő.

E jelenség kardinális jelentőséggel bír nagyobb összefüggéseiben nézve. A magyarországi termékenységi ráta 2015-ben 1,44 volt, azaz egy nő életében a statisztikai átlagot tekintve ennyi gyermeket hozott világra. Ez elmarad a 2,1-es arányszámtól, a generációk létszámának szinten tartásához szükséges. Azaz két gyereknél több, vagyis három lenne az egy magyar nőre eső ideális szám. Nos, mivel itt ennek tömeges előfordulásával találkozunk, hiszen az iskolát látogató mintegy ezer diák családjára érvényes az átlag, érdemes elidőznünk a szentimrés családok vizsgálatával, hogy ők hogyan csinálták, nekik hogyan sikerült.

De induljunk egy kicsit távolabbról. A demográfusok rendszeresen megállapítják: Magyarországon alacsony a gyermekvállalási kedv, és nincs ez másképp az Európai Unió egészét tekintve sem. Sőt, az eredeti nyugat-európai lakosság gyermekvállalási kedve sokkal rosszabb a statisztikákban megjelenő adatoknál, hiszen az ország népességére vonatkozó német, brit vagy francia adatokat javítja a bevándorlók sokasága és a más kultúrákból érkező migránsok élelmebb gyermekvállalási kedve. Egyszóval az eredeti lakosság nőiről elmondható: egyre kevesebb gyermeket vállalnak. Tudjuk, az általuk hangoztatott, az anyagi biztonság iránti aggodalom indoka nem állja meg a helyét. Az Európai Unió polgárai a Föld, sőt a mindenkor civilizáció egyik legjobb anyagi körülményeinek örvendnek. A demográfusok indoklásában a következő okokat olvashatjuk: a jelenség a születésszabályozás tudatos alkalmazására, a fennálló életközösségek instabilitására, az első gyermek vállalása időpontjának kitolódására vezethető vissza. Ezek indokoló jelenségek, de nem valódi okok. A valódi okok lelki természetűek: az individualizmus, a kényelem, az önfeláldozás hiánya, az individuumok életfelfogása, az élet értelméről alkotott képük.

A makacs cél

Ami közös az általunk vizsgált szentimrés populáció családanyáiban és családapáiban – korábban lányokban és fiúkban –, hogy családot akartak, gyereket akartak: sőt nagycsaládot akartak. Ez a vágy még gyerekkorukban alakult ki saját családjukban. Az ő gyerek- és fiatal felnőtt fejükben nem az anyagi jólét, a karrier, a siker volt az önmagáért való cél (ezek legfeljebb eszközként szerepeltek), a legfőbb cél, a családi szeretetközösségben élt élet volt. Ezen emberek életét a kereszténység határozza meg: hívó, hitüket gyakorló emberekként tudják: az életet az Istentől kaptuk azzal a céllal, hogy a ránk bízott talentumokat legjobb tudásunk szerint kamatoztassuk, az életünket meghatározó hivatás szerint, másokért éljünk, Isten akaratát és a szeretet parancsát követve. A szeretet pedig természeténél fogva nem lehet magányos, hiszen lényege szerint mások felé irányul, közösséget, mikroszinten családot teremt. A keresztény életvezetés tudatos tevékenység, semmiképpen nem a véletlen generálta e családok eredményeit. E családanyák és családapák fiatal lány és fiú koruk-

ban a bürökön érezték a külvilág családellenes tendenciáit, és makacs céljukat, a keresztény családi életközösség megteremtését szem előtt tartva, az ezzel ellentétes irányokat és helyzeteket kikerülve alakították életüket.

A bevált recept, avagy a követendő példa

Nos, itt az ideje, hogy pontról pontra elemezzük e jól működő családmódellet.

Először is vizsgáljuk meg, kikből lesznek a szülők. A gimnázium oktatási színvonalát és tanulóinak tanulmányi eredményeit tekintve budai elitgimnáziumnak számít, ugyanakkor az ide járó családok anyagi helyzetét tekintve széles a paletta. A kifejezetten magas keresetű, multinacionális cégnél vezető beosztású közzgazdász, gyárigazgató, ügyvéd, vendéglátó-ipari vállalkozó, banki vezető, sikeres építész, médiaszemélyiség, népszerű művész mellett ott a tanár, tanító, köztisztviselő, védőnő, állami szférában dolgozó orvos, vasutas, szobafestő, postai alkalmazott is. Szóval a család, nagycsalád nem pénzkérdés, de kétségtelenül pénz is kell hozzá. Az idejáró családok lányai, fiai továbbtanulásuk, leendő hivatásuk megválasztásánál is természetesen szem előtt tartják leendő családjukban betöltendő szerepüket. Jól tudják, a hagyományos családmódellet nem azért alakult ki, mert a férfi uralkodik a nőn, mert a nő ügysem alkalmas a férfi által munkahelyén végzett feladatok ellátására. Tudják: a gyermeknevelés nyugodt környezetet, időbeli rendelkezésre állást kíván. Ennek elődleges letéteményese az anya, aki – főleg gyermekei kisebb korában – nyilvánvalóan nem vállalhat öt túlságosan igénybe vevő foglalkozást, ezért a család megélhetése sem épülhet elsősorban rá. A családapák tisztában vannak vele, hogy az anyákhoz hasonlóan a családnak ajándékozzák önmagukat, a család anyagi biztonságának megteremtésében pedig ők a meghatározóak.

Az anyagi kérdések másik fontos pontja a megfelelő méretű ingatlan, ahol a nagyobb család él. A szentimrés családoknál e téren is széles a paletta: a budai zöldövezeti családi háztól a peremkerületi vagy városon kívüli családi házon át a belterületi nagyobb társasházi lakásig bezárólag sok minden előfordul. Ezen ingatlanokhoz a házasságkötéskor rendelkezésre állt első ingatlan bővítésével, cseréjével jutottak a családok. A házasságkötéskor pedig mindenképpen számíthattak a szélesebb család támogatására, hiszen a nagycsaládi összefogás eredményeképpen legtöbbjüknek volt hova költözniük fiatal házasként. Szüleik ugyanis tudták, a lakás a családalapítás feltétele. Mindent megtettek azért, hogy gyermekeiket segítsék ebben. Szüleik természetesen nem váltak el, hogy megtakarításaikat még gyermekeik otthon töltött éveik során saját különlakásaikra fordítsák. Az általunk vizsgált családok is tudatában vannak annak, hogy megtakarításaikkal segíteniük kell gyermekeiket az otthonteremtésben.

A következő fontos kérdés a családot alapítani szándékozó fiú és lány életkora. A keresztény életvezetés elvárja, hogy a fiúk és lányok tisztán, azaz másokkal történő nemi érintkezés nélkül menjenek a házasságba. A szexualitás a házasság ajándékai közé tartozik, olyan zálog a két házastárs között, amely kizárólagosságával még jobban megpecsételi életre szóló szentségi szövetségüket. Ez a tény a hormonális szempontból forrongó és nyugtalan helyzetben lévő fiatalokat a házasság általi nyugvópont megtalálására sarkallja. E fiatalok tehát tanulmányaik években vagy azok befejeztével, húszas éveik elején vagy közepén

kötnek házasságot, hogy 30. születésnapjuk előtt már több gyermeknek is életet adhassanak. A család, nagycsalád természetesen sok érzelmi és fizikai energiát, türelmet is igényel. Ebben az életkorban ebben nincs hiány. A családi élet szervezésekor legtöbbjük – szintén a szeretetteljes családi köteleknek köszönhetően – természetesen számíthatnak a nagyszülők segítségére, akik szintén életük értelmét látják gyermekeik és unokáik boldogulásában. A nagyszülők pedig hajlott korukban, hanyatlott egészségi állapotukban teljesen természetesen számíthatnak e segítség viszonzására. A család fejlődéséhez, annak tagjai igényeinek, szükségleteinek felismeréséhez nyugodt, stabil légkörre van szükség. Ennél fogva a gyakori költözések, munkahelyváltások vagy a családot megterhelő más túlzó körülmények ártanak e stabilitásnak.

Tiltott zónák nők részére

Ahhoz, hogy e fent leírt, a társadalom egésze szempontjából is rendkívül értékesnek ítélt siker elérésére képesek legyenek a fiatalok, céltudatos életvezetésük során ki kell tudniuk kerülni a társadalmunkban előforduló sok csapdát. Mivel a család szempontjából az anya szerepe még meghatározóbb, érdemes sorra vennünk azokat a tiltott zónákat, amelyeket egy nőnek családalapítás előtt ki kell kerülnie. Diáklányként természetesen meg kell találnia, hogy a családjának szerepén túl mi még az ő hivatása, mire kapott a Teremtőtől talentumot. Fiú társaihoz hasonlóan mindent meg kell tennie, hogy a lehető legjobban elsajátítsa szakmáját. Ugyanakkor férfi társaival ellentétben rugalmasabbnak kell lennie a munkaerőpiacon, éppen abból adódóan, hogy a gyereknevelés miatt évekre kikerül onnan, majd újra visszatér. E rugalmasság eléréséhez a nőknek törekedniük kell arra, hogy szakmai végzettségeik többféle legyenek, azaz egy nagy műveltségi terület köré csoportosuló többféle szakmai végzettséget is megszerezzenek. Itt sem szabad szem elől téveszteni a továbbképzés, önképzés elvárását sem, amely a mai munkaerőpiac összes szereplőjére érvényes. Nem szabad viszont időben hosszúra nyújtani a tanulmányi éveket, hogy azok a családalapítás kerékkötői legyenek. A hely tekintetében is rendelkezésre kell állni a leendő férj keresésének időszakában, azaz lányaink az érettségi megszerzését követően lehetőleg ne tartózkodjanak hosszú évekre más országokban, különböző átmeneti helyszíneken, hiszen így nem adnak esélyt a nagy övel történő itthoni találkozási. Fontos, hogy lányaink aktív tagjai legyenek különböző (egyházi) közösségeknek, ahol a szabad idő értelmes és kellemes eltöltése mellett tudatosan kereshetik leendő párjukat. A párkapcsolat az önismeret része is, ugyanakkor a tinédzser kor lezárultával ne bonyolódjunk a házastárs megtalálásának fikarcnyi esélyével sem kecsesgőz kapcsolatba.

A boldogság megtalálása minden ember életének célja. Hogy az oda vezető utat hol keressük, és hol találjuk meg, az az egész társadalom szempontjából jelentőséggel bír. E sikeres magyar populáció példája bátorítson mindannyiunkat a helyes út megtalálásában.

Spiller Krisztina

(A szerző kormánytisztviselő, 2017 januárjától a müncheni főkonzulátus diplomatája, a Nagycsaládosok Országos Egyesületének tagja.)

A cikk a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium évkönyvében jelent meg 2016 decemberében.)

EURÓPÁNAK SZÜKSÉGE VAN KRISZTUSRA

Katolikus–Ortodox Fórum Párizsban

Párizsban tartották január 9. és 12. között az V. Katolikus–Ortodox Európai Fórumot az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) szervezésében. Erdő Péter bíboros tartotta a tanácskozási egyik bevezető előadását.

Január 9-én André Vingt-Trois bíboros, párizsi érsek köszöntőbeszédével nyílt meg a tanácskozás, amelyen részt vettek az európai püspöki konferenciák és az Európában jelen lévő különféle ortodox egyházak képviselői. Ezt követően a fórum két társelnöke, az Ökumenikus Patriarkátus részéről Gennadiosz szaszimai metropolita és Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek előadásával kezdődött meg a közös munka.

Erdő Péter bíboros kifejezte örömét, hogy immár ötödik alkalommal rendezik meg a katolikus–ortodox fórumot, tapasztalják meg a köztük lévő közösséget, keresik a válaszokat napjaink kihívásaira.

Emlékeztetett arra, hogy az elmúlt időben négy közös üzenetet adtak már ki: a családról és az életéről; az Egyház és az állam kapcsolatáról; a szegénységről és a cselekvő keresztényi szeretetről; a kulturális pluralizmusról és a hit szerepéről társadalmunkban. A közös út újabb állomáshoz érkeztek idén, amikor a terrorizmus fenyegetéséről és az európai emberek fel-lelmeiről tanácskoznak.

Erdő Péter felhívta a figyelmet arra, hogy a fiatalokat vonzza a radikalizmus, szeretnének egy banalitástól mentes életet. Ennek azonban nem gyűlölethez, fundamentalizmushoz kellene vezetnie, hanem Isten és a felebarát szeretetéhez. Úgy lehetünk radikálisan keresztények, ha mindenkit szeretünk, ahogyan Jézus tette. A napjainkban érezhető félelem éppen a szeretet hiányából fakad. Az európai individualista kultúra nagy gazdasági fejlődést hozott, ehhez azonban nem társult hasonló mértékű erkölcsi fejlődés, hanem inkább elbizonytalanodás, amely gyengíti a társas kapcsolatokat, és szenvedést, szomorúságot okoz. Jézus mondatával kell fordulnunk a mai emberhez: „Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, lelkének pedig kárát vallja?” (Mk 8,36).

A félelem azonban nemcsak a gyengeség jele – tette hozzá a bíboros –, hanem külső fenyegetés is okozza. A terroristámadások, a háborúk, az egyre növekvő feszültség félelmet gerjeszt. Erdő Péter figyelmeztetett arra, hogy a kelet-európai diktatúrák egyértelműen bizonyították: Isten tagadása nem csökkenti a feszültséget, sőt, gyengíti a társadalmi életet, és még nagyobb bizonytalanságot okoz.

A bíboros hangsúlyozta, hogy a béke a párbeszédnek keresztül valósulhat meg. A keresztény hit eleve párbeszéd: válasz Isten szavának hívására. Ez a szó egy szegény gyermek egyszerűségében testesült meg, és a szeretet választát várja az embertől. A keresztény hit nem egy ideológia, hanem találkozás egy konkrét személlyel, Jézussal, aki megújítja az emberiséget.

Erdő Péter bíboros beszéde végén kiemelte, hogy a találkozó színhelye Párizs, és ezzel ki szeretnék fejteni együttérzésüket mindazokkal, akik a közelmúlt terrorista merényletei miatt szenvednek, elvesztették családtagjaikat, barátait. Vingt-Trois bíboros imáikról biztosította, és békét kívánt országának.

Végül kérte az Urat, hogy segítse munkájukat, hogy el tudják vinni a keresztény reményt az egész földrésznek. „Európának szüksége van Krisztusra. Európának szüksége van ránk is, amennyiben Krisztushoz tartozunk.” CCEE

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/miserend>

ANGLIA:

London: Ft. Csicsó János főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, GB London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/8566-0271. E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Bristol, Luton, Cambridge; www.magyar.katolikusok.co.uk. Bővebb információ a Facebookon, a Katolikus szentmisék Londonban cím alatt.

Észak-Anglia:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Misézó helyek: Ashby De La Zouch, Birmingham, Bolton, Derby, Leeds, Leicester, Liverpool, Nottingham, Preston, Rochdale, Sheffield, St. Helens, Wolverhampton. Manchesterben minden szombaton este 8-kor St. Augustin Roman Catholic Church (Az egyetem mellett).

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész és P. Szomszéd Tamás SJ, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, tel.: 0043-1/526 49 72; fax: 0043-1/526 49 72 25. Misézó helyek: Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7., Bécsújhely, Domplatz 1 (Szent Katalin-kápolna), minden hónap utolsó vasárnapján 16.30-kor; E-mail: bnke@katolikus.at, <http://www.katolikus.at>; Baden, minden hónap második vasárnapján 16.30-kor, Leedorf Haupt Str. 74., 2500-Baden.

Pázmáneum: Ft. Varga János rektor, A-1090 Wien, Boltzmannngasse 14, tel.: 0043-1/3191403-18, e-mail: collegiumpazmaneum@gmail.com, előesti szentmise: szombatonként 17.00-kor. <http://www.pazmaneum.katolikus.hu>

Burgenland/Alsóőr: Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, tel.: 0043-3352/34108. Misézó helyek: Alsóőr, vasárnaponként 10.00-kor, Felsőőr, vasárnaponként 9.00-kor.

Eisenstadt/Kismarton: Ft. Pál László. Szentmise minden hó 3. vasárnapján 11.00-kor, Franziskaner Kirche, Haydngasse 31, A-7000 Eisenstadt.

Graz: Msgr. Molnár Ottó, tel.: 0043-316/68 21 2421, otto.molnar@laposte.net; és Ft. Holló István, tel.: 0043-676/8742 6711, e-mail: istvan.hollo@graz-seckau.at; szentmise minden vasárnap 17.00 órakor, Kalvarienberg-Kirche, Kalvarienbergstr. 155., A-8020 Graz.

Innsbruck: Ft. Dr. Nagy-György Attila, e-mail: mackopapbacsi@yahoo.de Szentmise minden hónap 2. vasárnapján a Magyar Házban, Richard Wagner Str. 3. A-6020 Innsbruck. Érdeklődni: Wachsmuth Tünde, sopronyi_tunde87@yahoo.com

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnsorgezentrum d. Diözese Linz, Herrenstr. 2. A-4600 Wels, tel.: 0043-732/341175, e-mail: ernest.szabo@diocese-linz.at; Misézó helyek: Linz: minden hónap 1., 3. és 5. vasárnapján; Wels: 2. és 4. vasárnap.

Klagenfurt: A-9854 Malta 74, tel.: 0043-4733/232 v. 0043-6768 7727 444, Szentmise minden hónap utolsó vasárnapján 14.00-kor a Kapuziner Kirchében, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-templomban, Aigner Str. 135. A-5061 Salzburg. Érdeklődni: Bohuny István, tel.: 0043-699/81721232.

BELGIUM

Brüsszel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Magyar Ház, szentmise minden vasárnap 10.30 és 18.00 órakor. Rue de l'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles. Tel.: 0032-2/64 96 188, mobil: 0032-487/614 063, e-mail: havas@piar.hu. Honlap: www.magyarhaz.be. Misézó helyek: Leuven, Hága/NL, Luxembourg.

Liège/Luxembourg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, tel.: 0032-4/22 33 910; fax: 0032-4 /22116 09. Misézó helyek: Liège, Verviers, Eupen, Huy, Genk, Eiden, Charleroi, Luxembourg város.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 Paris, tel.: 0033-1/42 086170, fax: 0033-1/42 067155, e-mail: missioncatholique@orange.fr; www.magyarmisszio.info

LENGYELORSZÁG

Varsó: minden hónap második vasárnapján 15.00-kor, Az Ur Mennybemenetele-templom (Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego), Ursynów, al. Komisji Edukacji Narodowej 101. Metróval a Stokłosy állomásig kell jönni, majd Varsó központja felé sétálni kb. 350 m-t.

NÉMETORSZÁG

Augsburgi Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Kempten, Neuburg a. D. Érdeklődni: Ft. Varga Péter, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, tel.: 0049-821/21 93 93 30 vagy 0049-821/21 93 93 24, E-mail: augsburgi-misszio@web.de; www.augsburgimisszio.de

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye: Magyar Katolikus Misszió kápolnája, Nürnberg, Harmoniestraße 28A. Szentmise minden vasárnap délelőtt 11 óra, a hónap utolsó vasárnapján 16 óra. A hónap utolsó vasárnapján a szentmise

után agapé a helyszínen a hívek adományából. A szentmiséket celebrálja: Neu Antal.

Esseni Egyházmegye:

Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Kölnben: tel./fax: 0049-221/33 778 517.

Freiburgi érsekség:

Ft. Lovász Reinholdt plankstadti kooperator, cím: Schwetzingen-Str. 32, D-68723 Plankstadt, havonta magyar szentmisét tart Mannheimben.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hildesheimi és Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd.: Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Bürgerweide 35, D-20535 Hamburg, tel.: 0049-40/25 077 83.

Kölni Főegyházmegye és Aachen:

Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. Érdeklődni: Ft. Lukács József, Kath. Ungarnseelsorge Köln, Am Rinkepfühl 10, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de; tel./fax: 0049-221/33 778 517; <http://www.ungarnzentrum.de>

Limburg-Fulda-Mainzi Egyházmegye frankfurti székhellyel:

Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Tel.: 0049-69/24 79 50 21, 069/24795022, fax: 0049-69/97 78 26 84; www.magyar.katolikusok-frankfurt.de, pal.takacs@magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freisingi Főegyházmegye:

Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding, Ladshut. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Egyházközség – Ungarische Katholische Gemeinde, Oberföringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, fax: 0049-89/985419. E-mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de Nyugdíjas kisegítő: Ft. Buchmüller István ny. plébános.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyházmegye:

Miséző helyek: Bielefeld, Hagen, Marl, Menden, Münster, Neukirchen-Vluyn, Osnabrück. Érdeklődni: Ft. Simon Péter, Münster Magyar Katolikus Misszió, Middelheld 24, D-48157 Münster, tel.: 0049-251/9 32 57 288, e-mail: ungarische-mission@bistum-muenster.de, honlap: migrans.hu

Passaui Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Kovács János, 84375 Kirchdorf am Inn, tel.: 0049-85/71 23 32. Magyar Missio Passau (Ungarische Mission Passau e.v.), Breslauer Str. 2., 94036 Passau. Tel.: (0151) 5181 7785 (Andreas G. Lehr világi elnök). Honlap: www.magyar.missio.passau.de, e-mail: info@magyar-missio-passau.de

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye:

Érdeklődni: Ft. Dr. Tempfli Imre, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle Str. 30, D-70186 Stuttgart, tel.: 0049-711/236 91 90, fax: 0049-711/236 73 93, e-mail: mission@stuttgarti-katolikusok.de <http://www.stuttgarti-katolikusok.de>, és Ft. Merlász Tibor, Walfischgasse 17, D-89073 Ulm, tel.: 0049-731/39 96 63 06, mobil: 0049-151/159 52 03, e-mail: mtibor1960@gmail.com Misézó helyek: Stuttgart, Ulm, Balingen-Frommern, Biberach, Böblingen, Friedrichshafen, Eisingen, Heidenheim, Heilbronn-Horkheim, Ludwigsburg, Munderkingen, Reutlingen, Schwäbisch-Gmünd, Weingarten.

Würzburgi Egyházmegye:

Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Tel.: 0049-931/38 66 2530, fax: 38 662 599.

NORVÉGIA

Információ a magyar nyelvű lelképásztori szolgálatról: www.nufo.no/makao

OLASZORSZÁG

Róma: Mons. Dr. Németh László főlelkész, a római Szent István Ház igazgatója, Casa di Santo Stefano, Via del Casaleto, 481, I-00151 Roma, tel.: 0039/06 6574 2834, mobil: 0039/348 79 52 165, e-mail: italiamissiohu@gmail.com. Misézó helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, Chiesa Santi Giovanni Evangelista e Petronio Dei Bolognesi (Via del Mascherone 61 – 00186 Roma, kivéve július, augusztus) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában minden kedden 8.00-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Copernico 9, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar szentmisék helye: Bologna, Catania, Loreto, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: Mons. Dr. Kovács Gergely, Pontificio Consiglio della Cultura, V-00120 Città del Vaticano, e-mail: gkovacs@tin.it

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Róm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, tel.: 0041-44/36 23 303, e-mail: f.vizauer@gmx.ch; Misézó helyek: Zürich, Winterthur, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

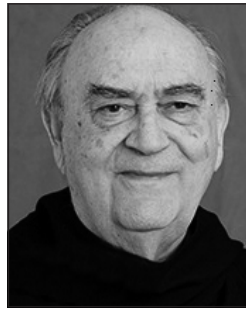
Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján 10.30-kor. Tel.: 00 41-22/7910458.

Lausanne: Szentmise minden hó 1. és 3. szombat 18.00-kor. Chapelle Servan, ch. Eugène-Grasset 12, Lausanne.

Bern: Ft. Pál István, Róm. Kath. Ungarnmission, Pf. 102, CH-3073 Gümli. E-mail: info@katolikus.ch; www.ungarnmission.ch

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

Elhunyt Iróffy Gábor São Pauló-i bencés szerzetes

Iróffy Gábor Zsolt OSB életének 90., szerzetességének 73., áldozópap-ságának 66. évében a betegek szentségével megerősítve, 2016. december 26-án hajnalban hazatért

Mennyei Atyjához. Aznapi eltemették São Paulóban, a Szent Gellért-apátság templomának kriptájába, az érte bemutatott gyászmisét követően.

Iróffy Gábor 1927. március 26-án született Budapesten orvoscsalád harmadik gyermekeként.

A győri bencés gimnáziumban érettségizett, majd bátyját, Hubát követve 1944. december 13-án lépett a rendbe, beöltöztetésekor a Zsolt nevet kapta.

Teológiai tanulmányait a bencések római Szent Anzelm Egyetemén végezte 1946 és 1952 között, 1949. szeptember 8-án tett ünnepélyes fogadalmat, 1951. június 24-én szentelték pappá.

1952 és 1974 között São Paulóban angol és latin szakos tanári oklevelet szerzett, előbb a brazil nagyvárosban létesült Szent Imre Gimnázium tanára, mellette a Szent Imre Klub alapítója és elnöke lett, 1974-től pedig az iskola igazgatója, később az intézmény fejlődésével rektora, haláláig tiszteletbeli rektora volt. 1981-től néhány évig a Szent Gellért-apátság alperjele is volt.

Iróffy Zsolt a braziliai magyar katolikus tanintézmény tíz alapító atyjának egyike volt. Iskolaszervező munkássága mellett nyelvészettel, zenével foglalkozott.

Özv. dr. Gálfi Gézané, született

Gargyi Ilona életének 97. évében 2016. december 20-án elhunyt a franciaországi Elzászban. Gyászolja 5 gyereke, 13 unokája, 8 dédunokája, családjaik, rokonai és barátai. A temetési szertartást szűk családi körben megtartottuk 2016. december 27-én a Sausheim-i Saint Laurent katolikus templomban. Hamvait elhelyeztük férje, dr. Gálfi Géza mellé a Sausheim-i temetőben. Nyugodjanak békében!

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betinként:	0,10 EUR
„Jelige” – postaköltség	5,00 EUR
Üzleti, nyereséges hirdetés betinként	0,20 EUR
Nagybetűs sorok betinként	0,40 EUR
Egyszerű, 1 „pontos” keret	10,00 EUR
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	

Egymás utáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 %, illetve egész évi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

Basel: Ft. Pál István, Róm. Kath. Ungarnmission, Binninger Str. 45, CH-4123 Allschwil; tel.: 0041/765185440. Szentmise: minden vasárnap 8.50-kor. www.ungarnmission.ch; a Sacré Couer-templomban, Feierabendstr. 68.

St. Gallen: a hónap második vasárnapján 17.00 órakor magyar szentmise a Schutzenselg-kápolnában (a dóm mellett). Lelkész: Szűcsi László, Kirchstr. 13, CH-9036 Grub. Tel.: 071 891 56 01.

***

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelképásztori szolgálatért felelős püspökének irodája: MKPK, Külföldi Magyar Lelképásztori Szolgálat, Dr. Cserháti Ferenc püspök, H-1053 Budapest, Papnövelde utca 5-7., tel./fax: 0036-1/266-4515, e-mail: cserhati@katolikus.hu □

zott. Isten sokoldalú tehetséggel áldotta meg, amit gazdag és tevékeny élete során kibontakoztatott. Már tiszteletbeli rektorként alapította a São Pauló-i intézmény legújabb tagját, az Eszterháza Zeneiskolát.

Sokoldalú munkásságát többször elismerték. Legutóbbi kitüntetését, a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét „a magyar kulturális örökség Brazíliában való népszerűsítését és átadását szolgáló tevékenysége elismeréseként” kapta.

Súlyos betegségében nem panaszkodott, mosollyal, békével viselte élete nehézségeit és a kihívásokat.

Pannonhalmi Bencés Apátság

*

Elhunyt Huzsvár László nyugalmazott nagybecskereki megyéspüspök

A nagybecskereki megyéspüspök és az egyházmegye papsága Isten akaratában megnyugodva, szomorú szívvel tudatja, hogy Huzsvár László kiérdemesült nagybecskereki

megyéspüspök életének 86., papságának 59., püspökségének 28. évében, december 10-én, hosszú betegség után, szentséggel megerősítve elhunyt. Az elhunyt püspök földi maradványait december 14-én ravatalozták fel a nagybecskereki Nepomuki Szent János-székesegyházban, majd az engesztelő gyászmisét követően a székesegyház kriptájában helyezték örök nyugalomra.

Nagybecskereki Egyházmegye

ÉLETÜNK

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal:
KERESZTÉNY ÉLET SZERKESZTŐSÉGE
H-1075 Budapest, Károlyi krt. 1.
Telefon: (0036) 1/328 01 96, (0036) 1/328 01 97
Fax: (0036) 1/328 01 98
E-mail: életunk@keresztneyelet.hu
www.keresztneyelet.hu

Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős kiadó: Merka János
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Ramsay Győző, Vincze András

Redakción und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE GEMEINDE
Oberföringer Str. 40, D-81925 München
Verantwortlicher Herausgeber: Merka János
Telefon: (0049) 89/98 26 37
Telefax: (0049) 89/98 54 19
E-mail: eluetenk@ungarische-mission.de

Abonnement für ein Jahr: 20 EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost USD 60

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2 EUR
Előfizetési ár egy évre: 20 EUR

Tengerentúlról USS 60
BANKSZÁMLÁNK:
Szent Maximilian Kiadó
OTP Banka Slovensko, Komárno
IBAN SK81 5200 0000 0000 0886 7696
BIC/SWIFT: OTPVSKBX

Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK

Druck:
Micropress Kft.
H-3516 Miskolc, Ács u. 12.

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

HÍREK – ESEMÉNYEK

Magyar nyelvű misék Rómában

Immár tizenkét éve van minden kedden reggel magyar nyelvű szentmise a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyaszonya-kápolnájában. Az elmúlt évben hozzávetőlegesen 1700-an vettek részt a reggeli szentmiséken. 2017-ben is minden kedden reggel 8 órakor tartanak magyar szentmisét a kápolnában. A csoportok bejelentkezését az italiamissiohu@gmail.com e-mail címen várják annak érdekében, hogy biztosítani lehessen részvételüket. Felszentelt papoknak minden szentmisén van lehetőség koncelebrálásra. A hét más napjain is, kivéve szerdát, lehetőséget biztosítanak a misézésre a magyar kápolnában, amelyet előre kell lefoglalni.

Esterházy-emlékév

A felvidéki Pázmáneum Polgári Társulás Esterházy János-emlékét hirdeti a mártír gróf halálának 60. évfordulójára, 2017-re, és felhívással fordul az egyházi és civil szervezetek, ifjúsági mozgalmak, politikai pártok képviselőihez, tagjaihoz, hogy csatlakozzanak a kezdeményezéshez. Esterházy János 1901-ben született Nyitraújlakon. Jellemének és későbbi sorsának alakulásában fontos szerepet játszottak az Esterházy család történelmi hagyományai, különösen a Felvidékhez való szoros kötődés. Kiállt a magyar kisebbség egyenjogúsága és autonómiája mellett, és felhívta a figyelmet a Cseh-szlovák Köztársaság kisebbségekkel szembeni asszimilációs törekvéseire.

500 Hangú Biblia

Felekezettől függetlenül a Biblia sokak lelki tápláléka, ezt bizonyítja a szegedi kezdeményezéssel indult kézzel másolt Biblia közel 5000 másolója, és ezt bizonyítja most a több száz résztvevővel elkészült 500 hangú Biblia, melyet a Kárpát-medencében élő különböző magyar dialektusban beszélő lelkes felolvasók hoztak létre, 3 perces blokkokból összeállítva a teljes szöveget. A felolvasó csoportok a következő településeken szerveződtek: Szeged, Szatymaz, Nyíregyháza, Nagykanizsa, Csíksomlyó, Csíkszereda, Gyulaférvár, Kolozsvár, Szabadka, Pozsony, Komárom. Az eredmény mindenki számára hozzáférhető a Szegedi Nemzetközi Bibliikus Konferencia Alapítvány honlapján: www.sznbk1988.hu.

Magyar nemzeti színekbe öltözött a riói Krisztus-szobor

Boldog IV. Károly, az utolsó magyar király koronázásának 100. évfordulóján, december 30-án magyar nemzeti színekkel világították ki a Megváltó Krisztus szobrát Rio de Janeiróban. Brazília ezzel a gesztussal kívánta elismerni Magyarországnak a kereszténység védelmében tett erőfeszítéseit, valamint az ottani magyar közösségek hozzájárulását Brazília fejlődéséhez. 2017. augusztus 20-án, államalapításunk ünnepén szintén piros-fehér-zöldbe fog öltözni a riói Megváltó Krisztus-szobor.

Magyar kézművesek a római betlehemkiállításon

Karácsony környékén immár hagyományosan nemzetközi betlehemkiállítás nyílik Rómában „100 jászol” címmel. A november 24-től január 4-ig látható tárlaton magyar kézművesek alkotásaival is találkozhattunk. Idén 41. alkalommal rendezték meg a nemzetközi kiállítást az

olasz fővárosban, amelyen hat alkotó képviselte Magyarországot. Hazánkban is nagy hagyománya van a jászolkészítésnek és számos művész ápolja ezt az örökséget. Fábry Zoltán, a Magyar Kézművességért Alapítvány társelnöke rámutatott: az alapítvány idén már 23. alkalommal rendezte meg az országos betlehemjászol-kiállítást. A kiállítás-sorozat első állomása 1994-ben a budai ciszterci Szent Imre-plébániatemplom és a József Attila Gimnázium volt. Azóta számos intézmény adott otthont a kiállításnak: 2016-ban a budapesti Magyarság Háza.

Jégtemplom a Tátrában

Immár negyedik éve alkották meg a jég-szentélyt a szlovákiai Ótátrafüred feletti egyik csúcson az erre alkalmas téli időszakban. Tavaly után idén ismét a fel-

Az ótátrafüredi ideiglenes templom 90 tonna tömegű és 720 jégtömb felhasználásával készült

vidéki Bakos Ádám tizenöt fős csapata álmodta meg az ideiglenes templomot, amely 90 tonna tömegű és 720 jégtömb felhasználásával készült. A november 25-én megnyílt különleges templom a tervek szerint 2017 tavaszáig látogatható, köszönhetően annak, hogy speciális, félgömb alakú hűtőformával fedték be.

Évkezdő koncert a Pázmáneumban

Ötödik alkalommal hívta évkezdő koncertre magyar és osztrák vendégeit a bécsi Pázmáneum, valamint személy szerint Varga János rektor vízkereszt ünnepe, január 6-ára. A szentmise után a díszteremben megtartott Adventtől Vízkeresztig ütős dallamhangszerekre és zongorára című hangversenyen Bojtos Károly, a Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas Amadinda Utőegyüttes tagja, Tóth Benedek ütőhangszeres művész, valamint fia, Tóth András és növendéke, Kéry János zongoraművész alkotott alkalmi zenekart. Varga János köszöntőjében reményét fejezte ki, hogy pezsgő társadalmi élet zajlik majd a Pázmáneumban az új esztendőben is. A legközelebbi esemény január 21-én lesz, amikor Rieger Tibor szobrászművész könyvét mutatja be Prokopp Mária, január 28-án pedig a Bécsben élő Kövi László zongoraművész ad zenésztársaival jótékonysági koncertet a Pázmáneum leendő orgonája javára.

Magyar pörkölt a római szegényeknek

Januárban megérkezett a sarkvidéki hideg Rómába is, amiről az utcákon végigsöprő jeges szél és a szökőkutak környékén befagyott víz is árulkodik. A hajléktalanok számára sincs elegendő befogadó központ, ahol meleg étel és fedelet találhatnak. Annál inkább örültek Róma szegényei a magyaros ízeknek, amit a kapuvári Ízvadászok főzőcsapata jóvoltából kóstolhattak meg – immár harmadszor a Szent Egyed Közösség szegénykonyháján. A tavalyi és tavalyelőtti sikeren felbuzdulva idén 600 adag meleg étellel készültek a kapuváriak, akik minden alapanyagot otthonról hozták a főzéshez. A pincepörkölt mellé a kuriózumnak számító szaloncukor és túrórudi is járt. □

A MAGYAR NÉP NAGYLELKŰ

A torentinói templom újjáépítéséről

Szép és fontos gesztus, hogy egy keresztény ország megsegíti a bajba jutott keresztényeket, bárhol is éljenek a világon. Így kommentálta Magyarország szentszéki nagykövete azt az adományt, amelyet a magyar kormány küldött a közép-olaszországi Tolentino egyik templomának újjáépítésére, mely megrongálódott az őszi földrengésben. A rengések folytatódhatnak, a Szentatya január 5-én külön audienciát tartott a földrengés sújtotta lakosságnak, hogy így is kifejezze szolidaritását a szenvedők iránt. A Vatikáni Rádió stúdióját karácsony előtt kereste föl egy magyar család, akik szintén ezen a területen, a közeli Camerino városában élnek, és beszámoltak arról a széleskörű összefogásról, ami a természeti csapást követte. Sajnos a helyzet most sem nevezhető stabilnak, január elején újabb nyolc rengést mértek egy újabb törésvonal mentén. Norcia főpásztora, Boccardo érsek szerint ez a karácsony igazabb, valószínűbb volt, mint az eddigiek, mert az ott élők megtapasztalták mindazt, amit annak idején a Szent Család is átélt a Megváltó születésekor: bizonytalanságot, kiszolgáltatottságot, de mindezeket nagy szeretettel.

Habsburg-Lotharingiai Eduárd személyesen kereste föl a közép-olaszországi régiót, mivel tudomására jutott, hogy a torentinói Szent Szív-templom helyreállításáért a helyiek közvetlenül Orbán Viktorhoz fordultak a keresztény szolidaritás nevében. Arra hivatkoztak, hogy Magyarország keresztény ország és ezért segíteni fogja a nehéz helyzetben lévő keresztényeket. A levelet a szentszéki nagykövetségre küldték, és Habsburg Eduárd, aki személyesen érezte a földrengést Rómában, továbbította a miniszterelnöki hivatalba. Néhány nappal később elment Tolentino-ba, hogy szemé-

Habsburg-Lotharingiai Eduárd nagykövet Tolentino polgármesterével

lyesen tájékozódjon a helyzetről, találkozott a templom perjelével, illetve a polgármesterrel, majd beszámolt a látottakról. Két-három nappal később óriási meglepetésként érte a hír, hogy Magyarország nagy összeggel, mintegy 150 millió forinttal támogatja a templom újjáépítését. Nagyon megindítónak és nagylelkű gesztusnak tartja a nagykövet a támogatást, amit a helyiek nagyra értékelnek. A polgármester kijelentette: „A magyar nép nagylelkű. A magyar nép történelmet írt. Megtöltötte a szívünket ez az adomány, amely városunk ennyire nehéz pillanatában segít minket”. Az olasz sajtó is hírt adott a támogatásról, a szentszéki magyar nagykövet a Vatikáni Rádió olasz adásában is nyilatkozott az eseményről.

Arra a kérdésre, hogy miért éppen Tolentinóra esett a választás, Habsburg-Lotharingiai Eduárd elmondta: Norcia és Amatrice mellett kevésbé ismert városról van szó. Ők keresték meg először Magyarországot és kérték a keresztény testvérek megsegítését. Fontos, hogy tudják: a magyarok mindig segíteni fogják a bajba jutott keresztényeket a világban, és remélhetőleg más is követni fogja a példánkat.

(Vatikáni Rádió)

PÉLDAKÉP A NEMZET ÉS EURÓPA ELŐTT

Lezárult a Márton Áron-emlékév

Csíksomlyón zárult december 9-én a Márton Áron-emlékév Hargita megyei eseménysorozata. A kegytemplomban tartott ünnepi szentmisét Jakubinyi György gyulaférvári érsek mutatta be.

Az emlékévet a magyarországi Nemzetpolitikai Államtitkárság hirdette meg, felkérésükre csatlakozott a kezdeményezéshez Hargita Megye Tanácsa is. A megyei tanács azért tartotta fontosnak pártolni Márton Áron ügyét, mert kiemelkedő példaképként áll a magyar nemzet, valamint a keresztény Európa előtt is. Szellemissége minden ember életében olyan viszonyítási alap, amelyre bátran támaszkodhatunk a hétköznapiakban. Fontos megmutatnunk fiataljainknak a nagy előd értékeit, értékrendjét, amelyből merítkezve, meggyőződésünk, hogy erőt kapnak az itthon maradáshoz, az itthon végzett munkához – mondta Gáspár Izabella tanácsos.

Hargita megye Tanácsának hét kulturális alintézménye több mint harminc programot szervezett az emlékév folyamán, továbbá pályázati rendszerben is kiemelt figyelmet szentelt a nagy püspök emlékének. Mindezzel ösztönözte a fiatalokat, hogy gondolkodásukban jelenjen meg Márton Áron szellemissége is, ami mentén lehet, hogy inkább a család, a közösség,

Lázár Csilla, a csíkszentdomonkosi Márton Áron Múzeum létrehozója és vezetője Potápi Árpád János államtitkártól átveszi a Márton Áron-emlékérmet

egy-egy hosszabb távú elképzelés mellett kötelezik el magukat.

A záróeseményen részt vett Seszták Miklós magyarországi nemzeti fejlesztési miniszter, Kelemen Hunor, az RMDSZ szövetségi elnöke, Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke, beszédet mondott Potápi Árpád János, a magyarországi nemzetpolitikáért felelős államtitkár. Az ünnepség részét képezte a Márton Áron-emlékérem átadása is, amely azoknak adományozható, akik a tudományos, kulturális életben, a megye nemzetközi kapcsolatainak építésében vagy más területeken kimagasló eredményeket értek el, illetve tevékenységükkel méltóvá váltak az elismerésre. A díjat Lázár Csilla, a csíkszentdomonkosi Márton Áron Múzeum létrehozója és vezetője kapta.

(Gyulaférvári Főegyházmege)